

Sprawozdanie z przejrzystości

Za rok obrotowy zakończony
30 czerwca 2019 r.

PricewaterhouseCoopers Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k.

Spis treści

1. Wprowadzenie

2. Strategia i przywództwo

3. Zarządzanie i struktura

- 3.1. Zarządzanie
- 3.2. Struktura firmy
- 3.3. Sieć PwC

4. Zarządzanie jakością dla doskonałości usług

- 4.1. Kierownictwo i odpowiedzialność
- 4.2. Wymogi etyczne
- 4.3. Niezależność
- 4.4. Oświadczenie Zarządu w sprawie praktyk i przeglądów w zakresie niezależności
- 4.5. Proces akceptacji i kontynuacji współpracy z klientem audytu
- 4.6. Zasoby ludzkie
- 4.7. Oświadczenie o doskonaleniu zawodowym biegłych rewidentów
- 4.8. Realizacja zlecenia
- 4.9. Monitorowanie
- 4.10. Oświadczenie Zarządu o skuteczności funkcjonowania systemu kontroli jakości
- 4.11. Ostatnia kontrola systemu zapewniania jakości

5. Wynagrodzenie partnerów

6. Informacje finansowe za rok zakończony 30 czerwca 2019 r.

Załączniki

- 1. Wykaz jednostek zainteresowania publicznego, dla których wykonano badanie ustawowe w roku zakończonym 30 czerwca 2019 r.
- 2. Firmy sieci PwC oraz ich całkowite przychody

1

Wprowadzenie

**Krzysztof
Szuldrzyński**

Partner, Szef Działu Usług
Atestacyjnych, Prokurent
PricewaterhouseCoopers Polska
spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością Audyt sp.k.

W PwC naszym celem jest budowanie zaufania w społeczeństwie i rozwiązywanie ważnych problemów. Jesteśmy siecią firm działających w 157 krajach i zatrudniających ponad 276 000 pracowników, którzy świadczą wysokiej jakości usługi atestacyjne, usługi doradztwa biznesowego oraz podatkowego i prawnego.

Celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie kroków, jakie nieustannie podejmujemy w celu podnoszenia jakości naszych usług atestacyjnych poprzez inwestowanie w naszych ludzi, technologie i procesy.

Zgodnie z najlepszą wiedzą i przekonaniem PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oświadcza, że informacje zawarte w niniejszym raporcie są poprawne i zgodne z wymogami art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 *w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego.*

Warszawa, 30 października 2019 r.

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k., ul. Polna 11, 00-633 Warszawa, Polska; T: +48 (22) 746 4000, F: +48 (22) 742 4040, www.pwc.pl

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, pod numerem KRS 0000750050, NIP 526-021-02-28. Siedzibą Spółki jest Warszawa, ul. Polna 11.

2

Strategia i przywództwo

2 Strategia i przywództwo

Usługi atestacyjne dzisiaj

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. („Spółka”) jest odrębną firmą członkowską PwC Central & Eastern Europe (CEE), która jest wspólnym przedsięwzięciem gospodarczym partnerów w różnych firmach członkowskich PwC w regionie Europy Środkowej i Wschodniej.

Jak dzisiaj przedstawia się nasza działalność w zakresie usług atestacyjnych?

W roku zakończonym 30 czerwca 2019 r. przychody PwC CEE z usług badania sprawozdań finansowych i pozostałych usług atestacyjnych osiągnęły 359 milionów dolarów amerykańskich, co oznacza 3% wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym.

PwC może poszczycić się wieloma osiągnięciami. W ciągu ostatnich prawie 30 lat zbudowaliśmy sieć firm audytorskich w 29 krajach Europy Środkowej i Wschodniej, na którą składa się 60 biur, w których zatrudniamy ponad 12 000 pracowników.

W Polsce działamy w 8 biurach, a przychody ogółem PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. wyniosły ponad 242 mln PLN, w tym ponad 105 mln zł z tytułu badań, co oznacza wzrost o 2,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Mamy świadomość zmieniającej się rzeczywistości i rosnących potrzeb naszych klientów także w stosunku do tego jak świadczymy nasze usługi. Inwestujemy w rozwój nowoczesnych narzędzi do komunikacji z klientem „Client Connect”, analizy danych „Halo”, „Klick” planowania i przeprowadzania badania sprawozdań finansowych „Aura Platinum”. Jesteśmy dumni z tego że rynek dostrzega nasze działania. W tym roku po raz trzeci w ciągu ostatnich czterech lat zdobyliśmy prestiżową nagrodę „Innowacja roku w audycie” przyznawaną przez International Accounting Bulletin. W tym roku zostaliśmy nagrodzeni za narzędzie Cash IA, które przy wykorzystaniu sztucznej inteligencji w dużej mierze automatycznie wykonuje audyt obszaru zarządzania środkami pieniężnymi.

Jesteśmy też świadomi wyzwań, przed którymi stoi profesja audytorska oraz nasza firma.

Jedenaście krajów w naszym regionie należy do Unii Europejskiej i zarówno nasi klienci, i jak też firmy audytorskie w tych krajach odczuwają skutki zmian wynikające z reformy audytu w UE, w szczególności w zakresie braku spójności wdrożonych rozwiązań w poszczególnych krajach. Dotyczy to głównie klientów międzynarodowych działających na wielu naszych rynkach.

Dostrzegamy też, że rosnące wymogi regulacyjne, zwiększająca się penalizacja zawodu i ograniczenia w świadczeniu usług innych niż badanie wpływa negatywnie na atrakcyjność zawodu biegłego rewidenta.

W połączeniu z ogólną sytuacją na rynku pracy przekłada się to na coraz większe wyzwania w pozyskaniu najlepszych kandydatów do zawodu.

Świadomi powyższych wyzwań podejmujemy szereg działań w zakresie ciągłego udoskonalania naszych procedur i organizacji, aby jak najskuteczniej i najefektywniej odpowiadać na rosnące wymogi regulacyjne i rynku.

Udoskonalamy nasze narzędzia i procesy tak, aby z jednej strony zwiększać jakość badania (automatyzacja i wyeliminowanie błędów ludzkiego, objęcie badaniem coraz większych populacji danych), a z drugiej strony być w stanie dostarczyć naszym klientom dodatkową wartość i zwiększony komfort z wykonanych procedur.

Staramy się też aby nasze środowisko pracy w coraz większym stopniu spełniało oczekiwania młodego pokolenia np. w zakresie elastycznego czasu pracy.

Wierzymy, że powyższe działania przyczynią się do szybszej ewolucji badania w audyt ery cyfrowej.

AUDIT INNOVATION OF THE YEAR

INTERNATIONAL
Accounting
BULLETIN

Jakość audytu i przejrzystość

Jakość stanowi istotę tego, co robimy i pozostaje podstawowym elementem naszych strategicznych priorytetów. Dzięki nieustannemu koncentrowaniu się na jakości coraz częściej otrzymujemy sygnały od klientów, że zdobywamy zlecenia właśnie dzięki jakości naszych usług audytorskich i wartości dodanej, którą wnosimy. Wyrwale pracujemy nad ugruntowaniem tej pozycji i podnosimy poprzeczką dla jakości audytu poprzez:

- ustanowienie i utrzymywanie rygorystycznego systemu wewnętrznej kontroli jakości i procedur monitorowania (opisanych w dalszej części niniejszego sprawozdania);
- metodologię, która zwiększa szansę ujawnienia istotnych kwestii badania;
- innowacyjne wykorzystanie technologii jako nieodłącznej części naszej metodologii.

Metodologia badania wykorzystująca zaawansowane technologicznie narzędzia w zakresie analizy danych i dokumentacji procesu audytowego musi być realizowana przez właściwy zespół. Rekrutujemy i rozwijamy naszych specjalistów w dziedzinie usług atestacyjnych ucząc ich współpracy, sceptycyzmu i stawiania czoła pojawiającym się problemom. Wymaga to ciągłych znaczących inwestycji w czas poświęcany na szkolenia w ciągu roku oraz

kultywowania kultury firmy, w której nasi pracownicy są świadomi tego, że jakość jest ceniona ponad wszystko inne.

Poważnie podchodzimy do wszelkich niedociągnięć, jeśli wystąpią, a wszystkie istotne są szczegółowo badane na najwyższych szczeblach firmy. Tam, gdzie pojawiają się takie sytuacje, wyciągamy wnioski na przyszłość i dążymy do ciągłego doskonalenia.

Nasza determinacja w zapewnieniu wysokiej jakości audytu tym bardziej zwiększy zaufanie do nas, im bardziej przejrzyste będziemy o tym informować, dlatego mamy nadzieję, że wielu naszych interesariuszy zapozna się z niniejszym sprawozdaniem. Kolejnym kluczowym elementem naszego podejścia do przejrzystości są rozszerzone sprawozdania z badania, jakie sporządzamy dla jednostek zainteresowania publicznego.

Te rozszerzone sprawozdania z badania zawierają szczegółowe informacje o zakresie i podejściu do naszego badania, istotności oraz zidentyfikowanych obszarach ryzyka i sposobie ich uwzględnienia w naszym badaniu. Niektóre z tych ujawnień, jak na przykład przyjęty poziom istotności są dobrowolne. Te dobrowolne ujawnienia pojawiają się we wszystkich naszych sprawozdaniach z badania jednostek zainteresowania publicznego, co wyróżnia nas na rynku.

Jak widzimy przyszłość

Patrząc dalej w przyszłość zastanawiamy się głównie nad skutkami zmian technologicznych. Panuje przekonanie, że rozwój sztucznej inteligencji oznacza, że przyszłość niektórych zawodów, w tym dostawców usług audytowych i atestacyjnych jest niepewna i będzie podlegała bardzo istotnym zmianom, czy wręcz czynności wykonywane przez ludzi i mogą zostać całkowicie zastąpione przez roboty.

Naszym zdaniem ważne jest rozumienie nowych możliwości i zagrożeń, jakie niesie ze sobą rewolucja w technologii i zachowanie otwartego umysłu. Przekształcając swoją działalność będziemy mogli definiować ją na nowo i dostosowywać do nowych okoliczności, ale będzie to możliwe wyłącznie dzięki otwartości na radykalne zmiany z zachowaniem naszego nadrzędnego celu.

Na potrzeby subiektywnych osądów nadal będziemy przedkładać „ludzkie” wartości etyczne, jednocześnie będziemy podnosić jakość i wydajność badania dzięki wykorzystaniu technik big data i systemów samouczących się.

Zaczęliśmy od wyjaśnienia znaczenia usług atestacyjnych w dzisiejszym świecie, a zakończyliśmy rozważaniami na temat tego, że w przyszłości mogą one odgrywać jeszcze ważniejszą rolę. Jesteśmy dumni przyjmując naszą odpowiedzialność za bycie audytorami, którzy muszą radzić sobie ze złożonością i problemami zmieniającego się świata. Będziemy też nadal inwestować w przyszłość usług atestacyjnych dążąc do realizacji naszego celu - pozyskiwania zaufania społeczeństwa i rozwiązywania ważnych problemów.

3 Zarządzanie i struktura

3 Zarządzanie i struktura

3.1 Zarządzanie

W ramach grupy firm członkowskich PwC w Europie Środkowej i Wschodniej, która obejmuje 29 krajów, funkcjonuje matrycowy system zarządzania. Każdy partner głosuje w cyklu 4-letnim w wyborach Prezesa (PwC CEE Chief Executive), który wybiera Zarząd, w tym reprezentantów linii biznesowych i geograficznych oraz Szefa operacyjnego. Zarząd ten odpowiada za określenie ogólnych celów biznesowych oraz przestrzeganie zasad polityki PwC International Limited.

Cele polityki oraz cele biznesowe każdego z głównych pionów działalności (usługi atestacyjne, doradztwo biznesowe, doradztwo podatkowe i prawne) są określane przez zespół kierowniczy danego pionu działalności, niezależnie od podziałów geograficznych.

Nadzór nad Zarządem Regionalnym w imieniu partnerów sprawowany jest przez pochodzącą z wyboru Radę Partnerów, która zatwierdza kluczowe zasady polityki oraz decyzje dotyczące partnerów oraz firmy.

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyty sp.k. może być reprezentowana przez jej komplementariusza czyli spółkę PricewaterhouseCoopers Polska sp. z o.o., w imieniu której działać może Zarząd lub prokurenci

zgodnie z zasadą reprezentacji ujawnioną w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz prokurentów PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyty sp.k.

3.2 Struktura firmy

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyty sp.k. jest spółką komandytową zarejestrowaną w Polsce. Spółka powstała z przekształcenia PricewaterhouseCoopers spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę komandytową z dniem 1 października 2018 r.

Według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wspólnikami Spółki są osoby prawne i fizyczne. Wspólnicy – osoby prawne:

- 1) PricewaterhouseCoopers Polska sp. z o.o. – komplementariusz, którego wkład wynosi 2.595.550,00 zł (dwa miliony pięćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych);
- 2) PricewaterhouseCoopers Assurance Services Polska sp. z o.o. – komandytariusz, którego wkład wynosi 7.768.350 zł (siedem milionów siedemset sześćdziesiąt osiem tysięcy trzysta pięćdziesiąt złotych).

Wspólnicy - osoby fizyczne. Wszystkie poniżej wymienione osoby fizyczne są komandytariuszami:

komandytariusz Krzysztof Marcin Szuldrzyński;
 komandytariusz Artur Pikula;
 komandytariusz Agnieszka Ostaszewska;
 komandytariusz Marta Małgorzata Madejska;
 komandytariusz Łukasz Ryszard Głuch;
 komandytariusz Agnieszka Accordi;
 komandytariusz Łukasz Jerzy Koprowski;
 komandytariusz Małgorzata Karolina Górna;
 komandytariusz Mirosław Szmigielski;
 komandytariusz Piotr Bejger;
 komandytariusz Adam Stanisław Celiński;
 komandytariusz Tomasz Zbigniew Konieczny;
 komandytariusz Mateusz Księżopolski;
 komandytariusz Krzysztof Marcin Sieczkowski;
 komandytariusz Paweł Wesołowski;
 komandytariusz Anna Bączyk;
 komandytariusz Mariusz Jan Dziurdzia;
 komandytariusz Anna Irena Góra;
 komandytariusz Piotr Zygmunt Michalczyk;
 komandytariusz Mateusz Paweł Płonka;
 komandytariusz Tomasz Zygmunt Reinfuss;
 komandytariusz Małgorzata Iwona Szlachcic;
 komandytariusz David Murdoch Green;
 komandytariusz Olena Volkova;
 komandytariusz Piotr Andrzej Wyszogrodzki;
 komandytariusz James Phillip Klein
 komandytariusz Michał Piotr Mastalerz;
 komandytariusz Agata Garczyk-Wysocka;
 komandytariusz Paweł Ożarowski;
 komandytariusz Katarzyna Ignaszak;

komandytariusz Maciej Słabolepszy;
 komandytariusz Piotr Kocot;
 komandytariusz Jarosław Lasota;
 komandytariusz Edyta Skrzypiec-Rychlik;
 komandytariusz Lubomira Murray;

Ostatecznymi beneficjentami Spółki są partnerzy PricewaterhouseCoopers z firm w Europie Środkowej i Wschodniej.

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k jest członkiem PricewaterhouseCoopers International Limited.

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. we współpracy z innymi firmami członkowskimi w Europie Środkowej i Wschodniej świadczy usługi na rzecz klientów krajowych i wspólnych klientów międzynarodowych prowadzących działalność gospodarczą w regionie. Współpraca ta jest organizowana przez regionalny zespół kierowniczy, który zapewnia przestrzeganie przez te regionalne firmy zasad i procedur PwC International, umożliwia wspólne korzystanie z zasobów oraz egzekwowanie zasad polityki zarządzania ryzykiem oraz standardów jakości.

Każda krajowa firma członkowska ma również własne struktury zarządzania, zgodne z odpowiednimi wymogami prawnymi i operacyjnymi. Taka struktura prawna w połączeniu z porozumieniami w ramach sieci zapewnia każdej z firm członkowskich elastyczność i autonomię umożliwiające szybkie i skuteczne reagowanie na uwarunkowania lokalnego rynku. Odzwierciedla również fakt, że organa nadzoru w niektórych krajach dają prawo wykonywania zawodu biegłego rewidenta firmom krajowym, w których biegli rewidenci posiadający krajowe uprawnienia audytorskie (a w Unii Europejskiej – biegli rewidenci oraz/albo unijne firmy audytorskie) dysponują co najmniej większością w strukturze własności i kontroli.

3.3 Sieć PwC

PwC to marka, pod którą działają firmy członkowskie PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), które świadczą profesjonalne usługi. Łącznie firmy te tworzą sieć PwC. "PwC" jest często używane w odniesieniu do pojedynczych firm w sieci PwC lub do kilku lub wszystkich razem.

W wielu częściach świata firmy audytorskie są prawnie zobowiązane, aby były niezależne i były własnością lokalnych właścicieli. Chociaż regulacyjne wymogi w tej kwestii ulegają zmianie, firmy członkowskie PwC nie działają i nie mogą obecnie działać jako korporacja międzynarodowa. Sieć PwC nie jest globalną firmą partnerską, pojedynczą firmą ani międzynarodową korporacją.

Z powyższych powodów sieć PwC składa się z firm, które są odrębnymi podmiotami prawnymi.

PricewaterhouseCoopers International Limited

Firmy tworzące sieć zobowiązują się do współpracy w celu zapewnienia wysokiej jakości usług dla klientów na całym świecie. Firmy w sieci PwC są członkami lub mają inne powiązania z PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), spółką z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji, zarejestrowaną w Wielkiej Brytanii. PwCIL nie prowadzi działalności w zakresie rewizji finansowej, ani nie świadczy usług na rzecz klientów. Jej celem jest raczej działanie jako podmiot koordynujący dla firm członkowskich w sieci PwC. Koncentrując się na kluczowych obszarach, takich jak strategia, marka, ryzyko i jakość, Zespół Kierowniczy Sieci i Zarząd PwCIL działają na rzecz opracowania i wdrożenia polityk i inicjatyw służących wypracowaniu wspólnego i skoordynowanego podejścia poszczególnych firm PwC. Firmy należące do sieci PwC używają nazwy PwC oraz korzystają z zasobów innych firm członkowskich i / lub zapewniają świadczenie profesjonalnych usług przez inne firmy członkowskie lub inne podmioty. W zamian firmy członkowskie PwC są zobowiązane do przestrzegania wspólnych polityk i standardów sieci PwC określonych przez PwCIL.

Sieć PwC nie jest jedną międzynarodową spółką, a firmy członkowskie PwC nie są prawnie powiązane między sobą. Wiele firm członkowskich ma zarejestrowane

nazwy prawne zawierające "PricewaterhouseCoopers", jednak PwCIL nie jest ich właścicielem. Firma członkowska nie może działać jako agent PwCIL czy też żadnej innej firmy członkowskiej, nie może zobowiązywać innych firm członkowskich i jest odpowiedzialna jedynie za własne działania lub zaniechania, a nie za działania lub zaniechania PwCIL czy innej firmy członkowskiej. Podobnie PwCIL nie może działać jako agent innej firmy członkowskiej, nie może zobowiązywać firm członkowskich i jest odpowiedzialna wyłącznie za własne działania i zaniechania. PwCIL nie ma prawa ani możliwości kontrolowania zawodowego osądu stosowanego przez firmy członkowskie.

Organami zarządzającymi PwCIL są:

- **Zarząd Globalny**, który jest odpowiedzialny za zarządzanie PwCIL, nadzór nad Zespołem Kierowniczym Sieci i zatwierdzanie standardów dla sieci. Zarząd nie pełni żadnej roli na zewnątrz. Członkowie Zarządu wybierani są przez partnerów ze wszystkich firm PwC na całym świecie, co cztery lata.
- **Zespół Kierowniczy Sieci**, który jest odpowiedzialny za stanowienie ogólnej strategii sieci PwC i opracowanie standardów, których firmy PwC zobowiązują się przestrzegać.
- **Rada ds. Strategii** składająca się z liderów największych firm sieci PwC oraz regionów, uzgadnia strategiczny kierunek dla całej sieci i działa na rzecz realizacji strategii.
- **Globalny Zespół Kierowniczy** jest powoływany przez Zespół Kierowniczy Sieci oraz Prezesa sieci PwC i przed nimi odpowiada. Członkowie Globalnego Zespołu Kierowniczego są odpowiedzialni za powołanie zespołów kierowniczych wywodzących się z firm należących do sieci w celu koordynacji działań we wszystkich obszarach naszej działalności.

Pan Nick Kós, obecny Prezes PricewaterhouseCoopers w Europie Środkowej i Wschodniej (PwC CEE Chief Executive), jest członkiem Rady ds. Strategii i utrzymuje bieżące kontakty z Zespołem Kierowniczym Sieci.

4

Zarządzanie jakością dla doskonałości usług

4

Zarządzanie jakością dla doskonałości usług

Świadczenie usług najwyższej jakości jest kluczowe dla naszej strategii, której celem jest wzmocnienie przejrzystości i zaufania do naszych klientów, rynków kapitałowych oraz szeroko rozumianego społeczeństwa.

Aby pomóc naszej Spółce wprowadzić tę strategię w życie, sieć PwC ustanowiła ramy zarządzania jakością, które integrują zarządzanie jakością z procesami biznesowymi i procesami zarządzania ryzykiem. Ramy te ustanawiają ogólny cel jakościowy skupiony na naszych pracownikach oraz procesach przez nich wykonywanych w celu świadczenia usług w sposób skuteczny i efektywny aby spełnić uzasadnione oczekiwania naszych klientów i innych interesariuszy.

Ten ogólny cel w zakresie jakości jest wspierany przez szereg podstawowych celów zarządzania jakością, a nasz system Zarządzania Jakością dla Doskonałości Usług (Quality Management for Service Excellence - QMSE) jest tak zaprojektowany i działa, aby osiągnąć te cele.

Osiąganie tych celów wspiera proces zarządzania jakością wypracowany przez nasze kierownictwo ds. Zapewniania Jakości, właścители procesów biznesowych oraz partnerów i personel. Przedmiotowy proces zarządzania jakością obejmuje:

- identyfikację ryzyk dla osiągnięcia celów jakościowych,
- projektowanie i wdrażanie środków reagowania na ocenione ryzyka jakościowe,
- monitorowanie procesu projektowania i skuteczności operacyjnej polityk i procedur poprzez zastosowanie zintegrowanych w procesie działań monitorujących stanowiących bieżącą kontrolę jakości oraz zastosowanie odpowiednich wskaźników jakości,
- nieustanne doskonalenie systemu zarządzania jakością w przypadku identyfikacji obszarów wymagających doskonalenia w drodze analizy przyczyn źródłowych i wdrożenia działań naprawczych, oraz

- ustalenie, powiązanych z jakością, ram uznania pracowników na potrzeby decyzji dotyczących ich oceny, wynagrodzenia czy awansu.

Zapewnianie jakości w czasie rzeczywistym

Stworzyliśmy program Zapewniania Jakości w Czasie Rzeczywistym (Real Time Quality Assurance - "RTA"), którego celem jest zapewnienie naszej firmie procesu i narzędzi potrzebnych do monitorowania i wspierania jakości audytu z wykorzystaniem aktualnych możliwości technologicznych. Program RTA zaprojektowano jako program monitorowania prewencyjnego, który wspiera dodatkowo zespoły realizujące zlecenia aby wykonali "właściwe i odpowiednie prace" w trakcie zlecenia. Dzięki niemu naszym procesem monitorowania możemy objąć zarówno szeroki zakres zleceń jak i wykonanie wskaźników jakości, jednocześnie oszczędzając czas i zasoby dzięki standaryzacji i automatyzacji.

Analiza przyczyn źródłowych

W celu zidentyfikowania potencjalnych czynników mających wpływ na jakość audytów naszej firmy przeprowadzamy analizy służące podejmowaniu działań zmierzających do nieustannego doskonalenia. Jednym z nadrzędnych celów takiej analizy jest ustalenie, w jaki sposób nasza firma może zapewnić najlepsze możliwe warunki dla zespołów odpowiedzialnych za zlecenia do przeprowadzania wysokiej jakości audytów. Przyglądamy się audytom, w których wystąpiły niedociągnięcia – niezależnie od tego czy zostały one zidentyfikowane w ramach naszego wewnętrznego procesu kontroli, czy w wyniku kontroli zewnętrznych – jak i takim, które przebiegły bezproblemowo – aby określić ewentualne obszary do ulepszenia.

W przypadku poszczególnych audytów niezależny zespół dokonujący przeglądu ustala potencjalne czynniki wpływające na ogólną jakość audytu. Zastanawiamy się nad czynnikami z zakresu, między innymi, wiedzy technicznej, nadzoru i przeglądu, sceptycyzmu zawodowego, zasobów zlecenia oraz szkolenia. Potencjalne kwestie ustala się poprzez ocenę informacji ze zlecenia, przeprowadzenie rozmów oraz przegląd dokumentacji z badania w celu zapoznania się z czynnikami, które mogły wpłynąć na jakość badania.

Ponadto porównuje się i zestawia ze sobą dane zebrane w odniesieniu do audytów, w których wystąpiły niedociągnięcia oraz audytów bez niedociągnięć, aby ustalić jakie czynniki wydają się być powiązane z jakością audytu. Przykłady takich danych obejmują liczbę godzin poświęconych na badanie, czy kluczowi członkowie zespołu odpowiedzialnego za zlecenie znajdują się w tym samym miejscu co klient, od ilu lat członkowie zespołu biorą udział w danym zleceniu, liczbę innych audytów, w które zaangażowani są partnerzy odpowiedzialni za zlecenie, czy zlecenie zostało poddane przeglądowi przed wydaniem sprawozdania z badania oraz czas, w jakim wykonane zostały prace audytorskie.

Naszym celem jest zrozumienie, czym mogą różnić się wysokiej jakości audyty od audytów z niedociągnięciami, i wykorzystanie tej wiedzy, aby nieustannie doskonalić nasze badania. Oceniamy wyniki tych analiz, aby ustalić, jakie ulepszenia należałoby wprowadzić w całej praktyce. Jesteśmy zdania, że analizy te w znacznym stopniu przyczyniają się do zwiększania efektywności naszych kontroli jakości.

Wskaźniki Jakości

Zidentyfikowaliśmy zbiór Wskaźników Jakości (Assurance Quality Indicators – „AQI”), które wspierają nasze kierownictwo ds. Zapewniania Jakości we wczesnej identyfikacji potencjalnego ryzyka związanego z jakością. Przedmiotowa analiza ryzyka jakości stanowi istotną część naszego Systemu Zarządzania dla Doskonałości Usług (Quality Management for Service Excellence – „QMSE”), a poza środkami realizacyjnymi AQI zapewniają również narzędzie, które pomaga nam w monitorowaniu skuteczności naszego systemu zarządzania jakością.

Ramy Nagradzania i Odpowiedzialności

Nasze Ramy Nagradzania i Odpowiedzialności (Recognition and Accountability Framework - "RAF") egzekwują odpowiedni poziom jakości we wszystkich działaniach podejmowanych przez nas personel w ramach realizacji naszej strategii, kładąc nacisk na takie aspekty jak świadczenie usług na rzecz klientów, sposób pracy z personelem i promowanie kultury wysokiej jakości. Nakładają one na kierowników zleceń odpowiedzialność za wyniki w zakresie jakości. Nasze RAF uwzględniają i odnoszą się do następujących elementów kluczowych:

- **wyniki jakości:** Przekazujemy przejrzyste wyniki jakości pozwalające zmierzyć poziom realizacji celów w zakresie jakości. Nasze wyniki jakości uwzględniają spełnianie standardów zawodowych oraz standardów i polityk sieci PwC i naszej firmy.
- **zachowania:** Określiłiśmy oczekiwania dotyczące prawidłowych zachowań, które wspierają odpowiednie podejście do jakości, nadawanie tonu przez kierownictwo i zaangażowanie w realizację celów jakości.
- **interwencje/uznanie:** Wdrożyliśmy procedury interwencji i uznania, które wspierają i wzmacniają pozytywne zachowania oraz kulturę jakości.
- **konsekwencje/nagrody:** Wdrożyliśmy system finansowych i niefinansowych konsekwencji i nagród, które są proporcjonalne do wyników i zachowania oraz wystarczające do motywowania odpowiednich zachowań celem osiągnięcia celów jakościowych.

Nasz System Zarządzania Jakością dla usług atestacyjnych opiera się na Międzynarodowym Standardzie Kontroli Jakości 1 – „Kontrola jakości firm przeprowadzających badania i przeglądy sprawozdań finansowych oraz wykonujących inne zlecenia usług atestacyjnych i pokrewnych” (MSKJ 1) opublikowanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych i przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w Polsce. MSKJ 1 ma zastosowanie do firm audytorskich, które przeprowadzają badania i przeglądy sprawozdań finansowych, sporządzają raporty w związku z emisją

papierów wartościowych oraz świadczą inne usługi atestacyjne i pokrewne, które są upubliczniane, a zatem działających w interesie publicznym. Standard MSKJ 1 określa, że firma audytorska powinna ustanowić i utrzymywać system kontroli jakości, który zapewni z wystarczającą pewnością, że:

- firma i jej personel przestrzegają zawodowych standardów i obowiązujących wymogów prawnych i regulacyjnych, oraz
- sprawozdania sporządzone przez firmę lub partnerów i biegłych rewidentów odpowiedzialnych za zlecenia są odpowiednie w danych okolicznościach.

Nasze szczegółowe procedury kontroli jakości zostały określone w Przewodniku Audytowym PwC (PwC Audit Guide) oraz zasadach i wytycznych w zakresie Zarządzania Rysikiem Sieci PwC. Te zasady

i procedury stanowią nieodłączną część codziennej działalności naszej firmy. W naszej Spółce wyznaczony został biegły rewident jako osoba odpowiedzialna za system wewnętrznej kontroli jakości.

Nasz System Zarządzania Jakością opiera się na następujących elementach kontroli jakości określonych w MSKJ 1:

- Odpowiedzialność kierownictwa za jakość w firmie
- Wymogi etyczne
- Akceptacja i kontynuacja relacji z klientem i konkretnych zleceń
- Zasoby ludzkie
- Realizacja zlecenia
- Monitorowanie

Rozdziały od 4.1 do 4.9 poniżej opisują w jaki sposób nasz System Zarządzania Jakością uwzględnia powyższe elementy. Elementy systemów wewnętrznej kontroli jakości firmy podlegają przeglądowi przez organa nadzoru. Polityka i procedury składające się na QMSE zostały udokumentowane i posiadamy system monitorowania, który umożliwi kierownictwu naszej firmy kontrolę nad efektywnością funkcjonowania tej polityki i procedur. Regularnie przeprowadzamy wewnętrzne przeglądy struktury i efektywności operacyjnej naszego Systemu Zarządzania Jakością. Dodatkowo Sieć PwC monitoruje, czy firma przestrzega Standardów Zarządzania Ryzykiem obowiązujących w Sieci PwC. Aktualizacje i zmiany systemów wewnętrznej kontroli jakości firmy oraz punkty wymagające wzmocnienia są przedstawiane partnerom i pracownikom w ramach obowiązkowych szkoleń i innych komunikatów technicznych.

4.1 Kierownictwo i odpowiedzialność

PwC w Europie Środkowej i Wschodniej działa jako zintegrowana praktyka podlegająca jednemu regionalnemu zarządowi w ramach jednej grupy ekonomicznej. Strategią, zespołem kierowniczym i strukturą sprawozdawczą działu usług atestacyjnych kieruje Szef Działu Usług Atestacyjnych na Europę Środkową i Wschodnią przy wsparciu ze strony Regionalnej Grupy Kierowniczej Działu Usług Atestacyjnych (Regional Assurance Management Group - RAMG). W skład RAMG wchodzi liderzy ds. jakości i zarządzania ryzykiem, Główny Auditor działu usług atestacyjnych oraz wybrani szefowie działów usług atestacyjnych z poszczególnych krajów (głównie z największych krajów w Europie Środkowej i Wschodniej, niektóre kraje są reprezentowane przez wyznaczonego lidera usług atestacyjnych danego podregionu).

Grupa ta spotyka się regularnie w celu dokonywania uzgodnień w sprawach kluczowych obszarów ryzyka i jakości, kieruje strategią w zakresie ryzyka i jakości oraz regularnie przekazuje komunikaty działowi usług atestacyjnych w temacie ryzyka i jakości.

W Europie Środkowej i Wschodniej „ton nadawany przez kierownictwo” w kwestii jakości określają regionalne i krajowe zespoły kierownicze, jasno podkreślając wagę jakości audytu i usług atestacyjnych. Pomimo nieustannego koncentrowania się na wzroście i wydajności, cele te nie przysłaniają kwestii jakości i ryzyka w komunikatach wysyłanych przez kierownictwo. Przeciwnie – zespół kierowniczy wyraźnie podkreśla, że jakość i wydajność nie wykluczają się wzajemnie. Przeprowadzone przez nas ostatnio globalne badania opinii pracowników pokazują dobre wyniki w obszarach związanych z jakością, pracownikami i kulturą. Jednocześnie wskazują one na obszar, nad którym powinniśmy pracować, a którym jest obciążenie pracą naszych pracowników. Aktywnie angażujemy się w szereg działań mających na celu zapewnienie, by obciążenie pracą naszych pracowników było na rozsądnym poziomie. Coroczne przeglądy portfeli klientów partnerów i dyrektorów umożliwiają nam aktywne zarządzanie oczekiwaniami wobec osób odpowiedzialnych za zlecenia. Koncentrujemy się również na reorganizacji prac, aby umożliwić nam bardziej równomierne rozłożenie prac na przestrzeni roku i częściowe odciążenie najbardziej gorących okresów. Aktywnie reagujemy na globalne badania opinii pracowników i stale szukamy sposobów na zwiększanie równowagi pomiędzy pracą a życiem osobistym pracowników, a także na lepsze motywowanie pracowników dla poprawy wskaźnika rotacji. W kolejnych latach będziemy nadal dążyć do poprawy w tej dziedzinie.

4.2 Wymogi etyczne

W PwC przestrzegamy podstawowych zasad wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (IESBA) Międzynarodowego Kodeksu Etyki Zawodowych Księgowych, którymi są:

- a) **Uczciwość** – szczerść i uczciwość we wszystkich relacjach zawodowych i biznesowych.
- b) **Obiektywizm** – niedopuszczanie do sytuacji, aby stronniczość, konflikt interesów lub niestosowny nacisk ze strony innych osób przysłaniał osądę zawodowe lub biznesowe.
- c) **Zawodowe kompetencje i należyta staranność** – utrzymywanie wiedzy i umiejętności zawodowych na poziomie niezbędnym w celu zapewnienia, że klient lub pracodawca uzyskają kompetentne profesjonalne usługi w oparciu o najnowsze praktyki, przepisy prawa i metodologie oraz sumienne działanie zgodnie z obowiązującymi normami technicznymi i zawodowymi.
- d) **Zachowanie tajemnicy informacji** – poszanowanie poufności informacji uzyskanych w wyniku posiadanych relacji zawodowych i biznesowych, czyli nieujawnianie żadnych tego rodzaju informacji osobom trzecim bez odpowiedniego i konkretnego upoważnienia, chyba że istnieje prawny nakaz lub zawodowy obowiązek ich ujawnienia, oraz niewykorzystywanie tych informacji dla osobistych korzyści pracownika lub osób trzecich.
- e) **Profesjonalne postępowanie** – przestrzeganie odpowiednich przepisów prawa i regulacji oraz unikanie wszelkich działań dyskredytujących nasz zawód.

Dodatkowo, nasze standardy sieciowe obowiązujące wszystkie firmy sieci obejmują szereg obszarów, w tym kodeks etyki i postępowania w biznesie, niezależność, przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy, działania antymonopolowe/ochronę konkurencji, przeciwdziałanie korupcji, ochronę informacji, opodatkowanie firmy i partnerów, przepisy dotyczące sankcji, audyt wewnętrzny i insider trading. Poważnie traktujemy kwestię zgodności z tymi wymogami etycznymi i staramy się postępować zgodnie z duchem, a nie

jedynie z literą tych wymogów. Wszyscy partnerzy i pracownicy uczestniczą w corocznych obowiązkowych szkoleniach, a także składają co roku oświadczenia o przestrzeganiu odnośnych wymogów w ramach procesu edukacji mającego na celu propagowanie właściwego rozumienia wymogów etycznych, zgodnie z którymi prowadzimy działalność. Partnerzy i pracownicy przestrzegają standardów wypracowanych przez sieć PwC, a kierownictwo Spółki monitoruje przestrzeganie tych obowiązków.

Poza Wartościami PwC (Uczciwe Działania, Zmiana na Lepsze, Staranność, Wspólna Praca, Zmiana Podejścia do Możliwości) i Celami PwC, PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. przyjęła do stosowania Standardy Sieci PwC, które obejmują Kodeks Postępowania (Code of Conduct) i odnośne polityki opisujące wyraźnie, jakiego zachowania oczekuje się od partnerów i pracowników – zachowania, które umożliwią nam budowanie zaufania w społeczeństwie. Ze względu na wielką różnorodność sytuacji, z jakimi mogą zetknąć się nasi pracownicy, nasze standardy podają wytyczne w szerokim kręgu okoliczności, które łączy wspólny cel – postępować w sposób słuszny.

W momencie zatrudnienia lub zaangażowania, wszystkim pracownikom i partnerom Spółki udostępniany jest Kodeks Postępowania PwC Global. Od wszystkich pracowników i partnerów oczekuje się, że w swojej karierze zawodowej w PwC będą postępowali zgodnie z wartościami przedstawionymi w Kodeksie i odpowiadają za zgłaszanie i wyrażanie obaw, jak również do czynienia tego w sposób uczciwy, szczerzy i profesjonalny w sytuacjach trudnych lub w przypadku zaobserwowania zachowań niezgodnych z Kodeksem. Każda firma należąca do Sieci PwC zapewnia mechanizm zgłaszania problemów. Na stronie pwc.com/codeofconduct dostępna jest również możliwość zgłaszania w sposób poufny. Spółka przyjęła ramy zgłaszania mające na celu ułatwienie postępowania w razie zachowań niezgodnych z Kodeksem Postępowania.

Kodeks Postępowania PwC jest dostępny on-line dla wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych osób zainteresowanych pod adresem pwc.com/ethics.

Lider ds. Etyki i Prowadzenia Biznesu na CEE sprawuje nadzór nad sprawami związanymi z etyką.

Dodatkowo, w każdym kraju Europy Środkowej i Wschodniej funkcjonuje lokalny Zespół ds. Etyki i Prowadzenia Biznesu, którym kieruje lokalny Lider ds. Etyki i Prowadzenia Biznesu. Podstawową jego rolą jest budowanie kultury etycznej w swoim kraju i pomoc w zapewnianiu zgodności z wymogami w zakresie etyki i prowadzenia biznesu określonymi w standardzie sieci dotyczącym etyki i zgodności, w tym między innymi:

- nadawanie odpowiedniego tonu poprzez odpowiednią komunikację kierownictwa dla partnerów i pracowników;
- udostępnianie kanałów dla informowania o problemach bez obawy o konsekwencje;
- szkolenie wszystkich partnerów i pracowników w zakresie Kodeksu Postępowania i uzupełniających przepisów lokalnych;
- zachęcanie firmy członkowskiej do właściwego postępowania i uczciwego działania, zabierając obiektywnie głos, tam gdzie to konieczne;
- bycie na bieżąco z pojawiającymi się problemami i podejmowanie inicjatywy przy rozwiązywaniu problemów etycznych, a także pomoc kierownictwu w ocenie ryzyka i zarządzaniu w ramach swoich obowiązków;
- aktywne działania w celu dostosowywania podległych obszarów działalności do zmian regulacyjnych i biznesowych;
- opracowywanie strategii w reakcji na trendy, w tym lokalne wyniki globalnego badania opinii pracowników PwC i praca ze wszystkimi działami w danym kraju nad poprawą zachowań;
- służenie za przykład etycznego postępowania spójnego z celem i wartościami PwC.

Osoba pełniąca rolę Lidera ds. Etyki i Prowadzenia Biznesu ma bezpośredni dostęp do kierownictwa, w tym do partnera zarządzającego w danym kraju (Country Managing Partner - CMP) i ma również wpływ na istotne decyzje, które będą oddziaływały na strategię w danym kraju.

Polityka Skarg i Zażaleń CEE określa zasady zgłaszania i rozpatrywania problemów etycznych. W przypadku otrzymania sygnału o nieprzestrzeganiu zasad Kodeksu Postępowania lub gdy takie nieprzestrzeganie jest podejrzewane, podejmowane są odpowiednie kroki mające na celu zbadanie sprawy, a tam gdzie jest to konieczne, wyeliminowania nieprawidłowości. Wszystkie problemy etyczne muszą zostać rozwiązane. Partnerzy i pracownicy są zachęceni do zgłaszania problemów i wyrażania swoich wątpliwości; powinni to robić uczciwie, sprawiedliwie i z poszanowaniem zasad. PwC jest zobowiązana do zapewnienia, że podjęto odpowiednie działania, aby zapobiec ewentualnym represjom w stosunku do osób zgłaszających naruszenie zasad etycznych. Wszelkie luki w systemach lub polityce firmy zidentyfikowane w trakcie dochodzenia w sprawie nieprzestrzegania zasad etycznych są eliminowane.

Wszyscy partnerzy i pracownicy PwC w Europie Środkowej i Wschodniej mają dostęp do regionalnego narzędzia umożliwiającego wysyłanie anonimowo zapytań do wybranego zespołu Etyki i Prowadzenia Biznesu. Osoby spoza PwC, włączając personel naszych klientów, mogą wystosować zapytanie, również w sposób anonimowy, poprzez globalne narzędzie PwC dostępne ze strony internetowej <http://pwc.com>.

4.3 Niezależność

Jako audytorzy sprawozdań finansowych i dostawcy innych rodzajów profesjonalnych usług, firmy członkowskie PwC oraz ich partnerzy i pracownicy mają obowiązek przestrzegania podstawowych zasad obiektywizmu, uczciwości i profesjonalnego postępowania. W przypadku klientów będących odbiorcami usług atestacyjnych podstawowym

wymogiem jest niezależność. Przestrzeganie tych zasad ma fundamentalne znaczenie w obsłudze rynków kapitałowych i naszych klientów.

Globalna polityka niezależności PwC, która jest oparta na Międzynarodowym Kodeksie Etyki Zawodowej dla Księgowych IESBA, zawiera minimalne standardy, których przestrzeganie wymagane jest przez firmy członkowskie PwC, oraz procesy, których należy przestrzegać w celu zachowania niezależności od klientów, gdy jest to konieczne. Ewentualne wymogi krajowych przepisów, które są bardziej restrykcyjne niż globalna polityka niezależności PwC, zawarte są w suplementach do globalnej polityki niezależności PwC. Suplementy te zawierają wymogi w zakresie niezależności określone przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd Stanów Zjednoczonych, Radę Nadzoru nad Rachunkowością Spółek Publicznych Stanów Zjednoczonych oraz Rozporządzenie UE w sprawie wymogów dotyczących ustawowych badań jednostek interesu publicznego, które są bardziej restrykcyjne niż wymogi globalnej polityki niezależności PwC, oraz wszelkie inne odnośne przepisy lokalne, w tym wymogi określone ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Na poziomie CEE wyznaczony jest partner do pełnienia funkcji Lidera ds. Niezależności posiadający odpowiednią pozycję, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Globalnej Polityki Niezależności PwC, w tym zarządzanie odpowiednimi procesami w zakresie niezależności i wspieranie firm audytorskich PwC w regionie w ich działaniach. Partnera wspiera zespół specjalistów ds. niezależności. Partner ten podlega Szefowi ds. Ryzyka na poziomie CEE.

Polityka i praktyka w zakresie niezależności

Globalna Polityka Niezależności PwC obejmuje, między innymi, następujące obszary:

- niezależność osób i firmy, w tym polityka i wytyczne w sprawie posiadania udziałów finansowych i innych umów finansowych, np. rachunki bankowe i kredyty partnerów, pracowników i firmy oraz planów emerytalnych;
- usługi inne niż badanie i umowy dotyczące wynagrodzenia za te usługi. Polityce tej towarzyszy Oświadczenie o Dozwolonych Usługach (Statements of Permitted Services - SOPS), które zawiera praktyczne wytyczne w sprawie stosowania polityki w odniesieniu do świadczenia usług innych niż badanie na rzecz klientów audytowych; oraz
- relacje biznesowe, w tym polityki i wytyczne dotyczące wspólnych relacji biznesowych (takich jak wspólne przedsięwzięcia i wspólny marketing) oraz nabywania towarów i usług w normalnym toku działalności.

Dodatkowo funkcjonuje Polityka Zarządzania Ryzykiem Sieci regulująca wymogi w zakresie niezależności związane z rotacją kluczowych partnerów w pionie audytu.

Powyższe polityki i procedury zostały zaprojektowane w taki sposób, aby pomóc PwC w spełnianiu odpowiednich zawodowych i regulacyjnych standardów niezależności, które mają zastosowanie do świadczenia usług atestacyjnych. Polityki i wytyczne są poddawane przeglądom i weryfikowane w przypadku wystąpienia zmian, takich jak aktualizacje przepisów prawa i regulacji, albo w reakcji na kwestie operacyjne.

Narzędzia wspierające przestrzeganie wymogów niezależności

Jako członek Sieci PwC, Spółka korzysta z szeregu systemów i narzędzi wspomagających firmy członkowskie PwC i ich pracowników w realizacji i wypełnianiu naszych polityk i procedur w zakresie niezależności. Są to:

- System Central Entity Service (Centralny Serwis Jednostek „CES”) zawierający informacje

o spółkach, w tym klientach audytu będących jednostkami interesu publicznego oraz klientach podlegających ograniczeniom nałożonym przez SEC i o emitowanych przez takich klientów papierach wartościowych.

- System CES jest pomocny przy ustalaniu statusu niezależności klientów firmy członkowskiej przed zawarciem z nimi nowej umowy o usługi inne niż badanie lub nawiązaniem relacji biznesowej. System ten zawiera „Listę Niezależności” (Independence List) i wspomaga punkt kontrolny niezależności (Independence Checkpoint).
- Independence Checkpoint ułatwia weryfikację papierów wartościowych znajdujących się w obrocie publicznym przez wszystkich partnerów i menedżerów przed ich nabyciem, a także rejestruje ich nabycie i zbycie. W przypadku, gdy firma członkowska PwC zdobędzie nowego klienta audytowego, system ten automatycznie informuje osoby posiadające papiery wartościowe danego klienta o zmianie statusu ograniczeń i pomaga w ponownej ocenie ich dopuszczalności pod kątem niezależności.
- Authorisation for Services - „AFS” to globalny system, który ułatwia komunikację pomiędzy kierownikiem zlecenia obejmującego usługi nie audytowe, a kierownikiem zlecenia audytowego. System ten dokumentuje potencjalne zagrożenia dla niezależności powstałe z tytułu świadczenia usług i proponowane środki ochrony niezależności oraz działa jako dowód przeglądu przeprowadzonego przez partnera odpowiedzialnego za badanie i wniosków dotyczących akceptowalności usług.
- Global Breaches Reporting Database to baza służąca do zgłaszania przypadków naruszenia przepisów dotyczących niezależności audytora (np. określonych w rozporządzeniu, ustawie lub wymogach zawodowych), w przypadku gdy dane naruszenie ma skutki międzynarodowe (występuje w jednym kraju, ale wpływa na relacje audytora w innym kraju).

- PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. monitoruje rotację Spółki i jej kluczowych biegłych rewidentów oraz innych osób zaangażowanych w dane badanie.
- Baza BRITS (Business Relationships Independence Tracking System) rejestruje wszystkie zatwierdzone relacje wspólnego biznesu nawiązane przez Spółkę. Relacje te są weryfikowane co 6 miesięcy, aby zapewnić ich dopuszczalność.

Szkolenia w zakresie niezależności i oświadczenia o niezależności

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. zapewnia wszystkim swoim partnerom i pracownikom coroczne i bieżące szkolenia na temat niezależności. Szkolenie zazwyczaj skupia się na głównych sprawach związanych ze zmianą stanowiska lub roli, zmianą polityki lub przepisów zewnętrznych lub świadczeniem danych usług. Partnerzy i pracownicy co roku uczestniczą w szkoleniach komputerowych z obszaru ryzyka i jakości poświęconych polityce niezależności PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. i innym powiązanim tematami. Dodatkowo, specjaliści Spółki ds. niezależności i zespoły ds. ryzyka i jakości przeprowadzają bezpośrednie szkolenia i konsultacje dla pracowników w miarę potrzeb.

Wszyscy partnerzy i pracownicy mają obowiązek wypełnić roczne oświadczenie o spełnianiu wymogów, w którym potwierdzają przestrzeganie wszystkich aspektów polityki niezależności firmy, w tym własną

niezależność. Wszyscy partnerzy potwierdzają, że wszystkie usługi nieaudytowe i wspólne relacje biznesowe, za które są odpowiedzialni, są zgodne z polityką firmy oraz że przeprowadzono wszystkie procedury wymagane w związku z akceptacją tych zleceń i wspólnych relacji biznesowych. Te coroczne oświadczenia są uzupełniane przez oświadczenia na poziomie zlecenia w przypadku nieaudytowych zleceń na usługi atestacyjne i wszelkiego rodzaju prac wykonywanych na rzecz klientów audytowych. Dodatkowo członkowie zespołów przeprowadzających badanie oraz firma audytorska potwierdzają niezależność przed przystąpieniem do badania.

Monitoring niezależności i polityka dyscyplinarna

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. jest odpowiedzialna za monitorowanie skuteczności swojego systemu kontroli jakości w zarządzaniu zgodnością z wymogami dotyczącymi niezależności. Poza oświadczeniami opisanymi powyżej, w ramach monitoringu przeprowadzamy:

- testy zgodności mechanizmów kontroli i procedur dotyczących niezależności;
- testy zgodności dotyczące niezależności osobistej przeprowadzane na wybranej losowo próbie partnerów i dyrektorów; oraz
- roczną ocenę przestrzegania przez firmę członkowską odpowiedniego standardu sieci PwC w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z niezależnością.

PwC CEE posiada politykę i mechanizmy dyscyplinarne, które sprzyjają zapewnieniu zgodności z polityką i procedurami niezależności i wymagają zgłaszania wszelkich przypadków naruszenia wymogów w zakresie niezależności i ich odpowiedniego zaadresowania.

Obejmuje to omówienie z komitetem audytu klienta charakteru naruszenia, jeżeli wystąpiło, ocenę wpływu naruszenia na niezależność firmy członkowskiej oraz potrzebę wprowadzenia zabezpieczeń w celu zachowania obiektywizmu. Mimo że ewentualne przypadki naruszenia zasad mogłyby mieć pomniejsze znaczenie i wynikałyby z przeoczenia, wszystkie one traktowane byłyby poważnie i odpowiednio badane. Firma przestrzega także dodatkowych wymogów obowiązujących w Polsce dotyczących zgłaszania naruszeń. Badanie wszelkich zidentyfikowanych naruszeń polityki niezależności służy dodatkowo ustaleniu, czy nie występuje potrzeba wprowadzenia usprawnień w systemach i procesach Spółki oraz sformułowania dodatkowych wytycznych i zorganizowania szkoleń.

Rotacja kluczowych partnerów i pracowników

W przypadku badania jednostki zainteresowania publicznego jedna osoba nie może być kluczowym biegłym rewidentem zlecenia audytowego przez więcej niż pięć lat. Po upływie tego czasu dana osoba nie może być członkiem zespołu wyznaczonego do zlecenia ani kluczowym biegłym rewidentem zlecenia badania danego klienta przez kolejne trzy lata. W tym okresie dana osoba nie może uczestniczyć w audytach na rzecz danej jednostki, zajmować się kontrolą jakości zlecenia, przeprowadzać konsultacji z zespołem wyznaczonym do zlecenia ani z klientem w kwestiach merytorycznych lub branżowych, transakcji ani zdarzeń, ani w inny sposób wpływać na rezultaty zlecenia. Spółka ustanowiła odpowiedni mechanizm stopniowej rotacji dla personelu najwyższego szczebla zaangażowanego w ustawowe badanie, który obejmuje co najmniej osoby będące biegłymi rewidentami. Mechanizm stopniowej rotacji stosuje się etapowo w odniesieniu do całego zespołu wyznaczonego do zlecenia.

4.4 Oświadczenie w sprawie praktyk i kontroli w zakresie niezależności

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. oświadcza, że procedury zapewnienia niezależności są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Ostatnia wewnętrzna kontrola przestrzegania niezależności i zgodności z zasadami niezależności została przeprowadzona na bazie regionalnej dla PricewaterhouseCoopers CEE i została przeprowadzona w okresie kwiecień – maj 2019 r.

4.5. Proces akceptacji i kontynuacji współpracy z klientem

Decyzje dotyczące akceptacji i kontynuacji współpracy z klientem audytu

Nasze zasady podejmowania decyzji czy zaakceptować nowego klienta lub czy kontynuować współpracę z dotychczasowym klientem, mają fundamentalne znaczenie dla zapewnienia jakości, która naszym zdaniem idzie w parze z naszym celem budowania zaufania w społeczeństwie. Ustanowiliśmy zasady i procedury dotyczące akceptacji relacji z klientami i zleceń audytu, które rozważają, czy jesteśmy kompetentni do wykonania zlecenia i posiadamy odpowiednie możliwości, w tym czas i zasoby do jego wykonania, czy spełniamy odpowiednie wymogi etyczne, w tym niezależności i odpowiednio rozważyliśmy uczciwość klienta. Dokonujemy ponownej oceny tych rozważań, ustalając, czy powinniśmy kontynuować współpracę z danym klientem i wdrożyliśmy zasady i procedury związane z wycofaniem się ze zlecenia lub ze współpracy z klientem, gdy zachodzi taka potrzeba.

Akceptacja i kontynuacja zlecenia i współpracy z klientem

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. wdrożyła proces identyfikacji klientów, których można zaakceptować w oparciu o własne systemy wspomagania decyzji PwC Network w zakresie akceptacji i utrzymania klienta audytu (tzw. Acceptance and Continuance ("A & C")). A & C ułatwia ustalenie przez zespół wykonujący badanie, zespół zarządzania ryzykiem oraz przez osoby

zarządzające spółką czy ryzyko związane z istniejącym klientem lub potencjalnym klientem jest możliwe do zarządzania oraz czy PwC powinno być powiązane z konkretnym klientem i jego zarządem. Dokładniej, ten system umożliwia:

- **zespołom wykonującym badanie:**
  - udokumentowanie rozpatrzenia spraw wymaganych przez standardy zawodowe związane z akceptacją i kontynuacją;
  - rozpoznanie i udokumentowanie kwestii lub czynników ryzyka oraz sposób ich rozwiązania, na przykład poprzez konsultacje, dostosowując skład zespołu lub podejście do badania, lub wprowadzając inne zabezpieczenia w celu złagodzenia zidentyfikowanego ryzyka lub poprzez odmowę wykonania zlecenia;
  - ocenę ryzyka związanego z akceptacją i kontynuowaniem współpracy z klientem i zleceń;
- **firmom członkowskim (w tym ich zarządom i zespołom zarządzającym ryzykiem):**
  - ocenę ryzyka związanego z akceptacją i kontynuowaniem współpracy z klientami i zleceń;
  - uzyskanie ogólnego obrazu ryzyk związanych z akceptacją i kontynuowaniem współpracy z klientem i zleceń w przekroju całego portfela zleceń dla klienta;
  - zrozumienie metodologii, podstaw i minimalnych uwarunkowań jakie wszystkie firmy członkowskie w sieci stosują do oceny akceptacji i kontynuacji badania.

Powyższy system uzupełniają panele organizowane przy akceptacji większych klientów i klientów o podwyższonym ryzyku. W panelach akceptacyjnych biorą udział trzej niezależni partnerzy (z których jeden jest partnerem ds. zarządzania ryzykiem), którzy rozważają szereg istotnych czynników, zanim zatwierdzą nowego klienta badania. Podobne panele odbywają się przy podejmowaniu decyzji o kontynuacji współpracy w przypadku klientów o podwyższonym ryzyku. Ponadto w niektórych przypadkach akceptacja klienta jest skierowywana do Rady Ryzyka PwC CEE pod przewodnictwem PwC CEE Chief Risk Officer.

4.6. Zasoby ludzkie

Jesteśmy głęboko przekonani, że ludzie są naszym najważniejszym zasobem. Umiejętności techniczne i cechy osobowe naszych pracowników stanowią podwaliny sukcesu firmy. Jako organizacja, której celem jest pozyskiwanie zaufania społeczeństwa i rozwiązywanie ważnych problemów, mamy jednolite podejście do rekrutacji, szkolenia i rozwoju, oceny wyników, wynagradzania i ścieżki kariery na podstawie systemu PwC Professional Framework. PwC Professional Framework to globalny model przywództwa, który koncentruje się na pięciu cechach: przywództwo, umiejętności merytoryczne, zmysł biznesowy, podejście globalne i relacje. Określa on, kim powinniśmy być i na czym musimy się koncentrować, aby spełniać oczekiwania naszych klientów i aby nasza praca w stale zmieniającym się świecie pozostawała niezmiennie na najwyższym poziomie.

Rekrutacja

Naszym celem jest pozyskiwanie dla firmy i zatrzymywanie w niej najlepszych i najzdolniejszych pracowników, którzy będą mieli wspólną pasję świadczenia najwyższej jakości usług. Utrzymujemy najwyższe standardy zarówno odnośnie nowozatrudnianych absolwentów, jak i doświadczonych pracowników, dopasowując kryteria wyboru do systemu PwC Professional Framework, tak aby szukać nie tylko kompetencji zawodowych, ale również aby wybierać największe talenty w oparciu o określone zachowania i cechy osobowe.

Ocena wyników

Oceniamy wyniki pracowników co roku na wszystkich poziomach zatrudnienia w całej firmie. Kryteria oczekiwanych umiejętności, kompetencji i zaangażowania w przestrzeganie zasad etyki, na podstawie których oceniamy pracowników, zostały ustalone na bazie pięciu cech PwC Professional Framework

oraz rocznego procesu ocen. System PwC Professional Framework opisuje konkretne wyniki i zachowania, jakich oczekuje się od pracowników PwC na każdym poziomie kariery w odniesieniu do ich zmysłu biznesowego, umiejętności merytorycznych i oraz innych cech.

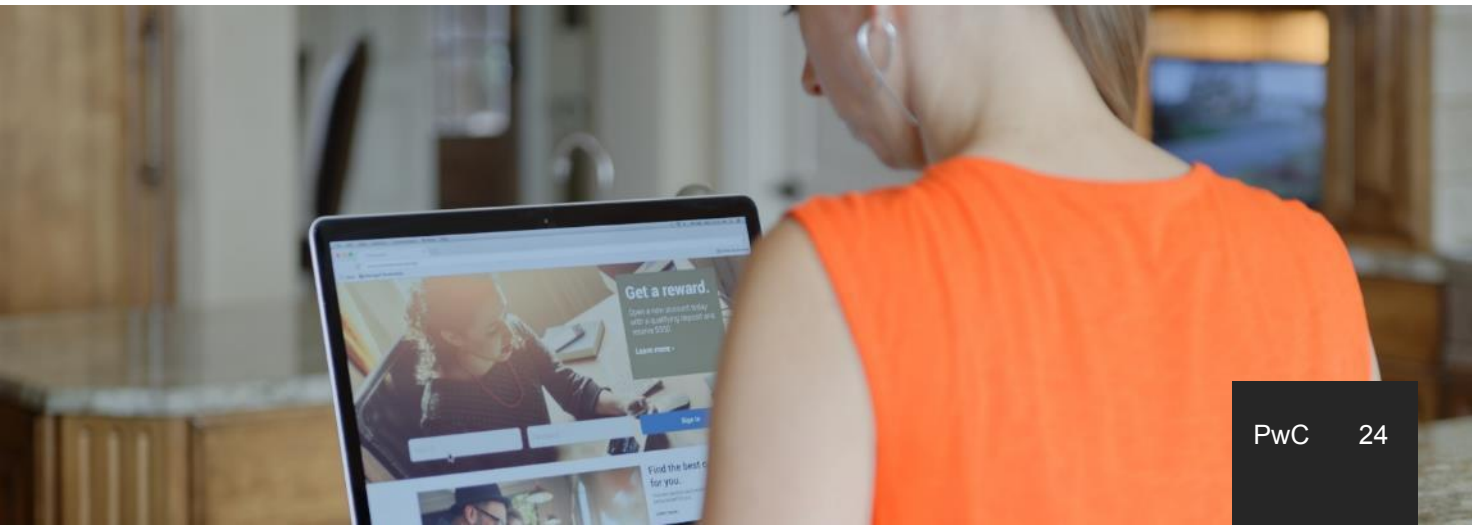
Promujemy kulturę wyrażania opinii zwrotnych i zachęcamy partnerów i pracowników do przekazywania swoich opinii na bieżąco – zarówno oficjalnymi kanałami (systemy Snapshot, Workday), jak i nieoficjalnie – tak pracownikom na tym samym szczeblu kariery, swoim podwładnym, jak i zwierzchnikom. Opinie na temat wyników pracy stanowią nieodłączną część rocznej oceny wyników i podstawę do nieustannego poprawiania wyników naszych pracowników oraz jakości wykonywanej przez nich pracy.

Oceniamy wyniki w oparciu o indywidualne cele określone na dany rok oraz o zachowanie pracownika w ocenianym okresie. Wyniki oceny wpływają na decyzje o awansach i wynagrodzeniach.

Trwale osiągnięte wysokie wyniki skutkują szybszym postępowaniem kariery i wyższą płacą, słabsze wyniki oznaczają powolniejszą ścieżkę awansu, a niezadowolające wyniki powodują podejmowanie działań korekcyjnych.

Stosujemy jednolitą skalę / system oceny pracowników, gdzie każda ocena skutkuje określoną zmianą. Zasady są następujące:

- ocena możliwości oddziaływania (w skali od 1 do 5, gdzie 5 jest najniższą oceną) decyduje o wypłacie premii;
- ocena potencjału rozwoju (trójstopniowa skala: wysoki, średni, niski), która wpływa na ścieżkę kariery (dotyczy stanowisk managera i wyżej);

Wynagrodzenie

Mamy ściśle określone widełki płacowe dla pracowników na każdym poziomie, określone w oparciu o zadania i obowiązki. Dodatkowymi czynnikami, które wpływają na podstawowe wynagrodzenie i premie są sytuacja ekonomiczna na lokalnym rynku, przychody firmy i danego zespołu oraz indywidualne wyniki. Indywidualna płaca zasadnicza zależy również od poziomu kompetencji pracownika i jego progresji w awansowaniu na kolejne szczeble.

Wyznaczanie zespołów przeprowadzających zlecenia

Każdy kluczowy biegły rewident będący kierownikiem zlecenia (w razie potrzeby w porozumieniu z innymi) ma obowiązek zadbać o to, aby partnerzy i pracownicy wyznaczeni do realizacji danego zlecenia mieli odpowiednie kompetencje zawodowe i doświadczenie niezbędne w danych okolicznościach. Następnie, w trakcie zlecenia, kierownik zlecenia odpowiada za ustalenie sposobu kierowania, nadzoru i kontroli nad pracą pracowników niższego szczebla, którym powierzane są konkretne obowiązki. W razie potrzeby lub gdy wymagają tego przepisy, szef działu usług atestacyjnych

w porozumieniu z partnerem odpowiedzialnym za zarządzanie ryzykiem wyznacza kontrolera jakości wykonania zlecenia.

Ustawiczna edukacja

Tak jak inne firmy członkowskie PwC, dążymy do tego, by wykonywać wysokiej jakości audyty na całym świecie. Aby zmaksymalizować spójność w ramach sieci, stosujemy oficjalny program nauczania opracowany na szczeblu całej sieci, który zapewnia dostęp do materiałów szkoleniowych dotyczących podejścia PwC do badania oraz używanych narzędzi, co obejmuje między innymi najnowsze zmiany standardów badania i ich wpływ na badanie, jak również obszary ryzyka badania oraz zagadnienia, na których się koncentrujemy w celu podniesienia jakości.

Te formalne szkolenia są realizowane przy użyciu wielu metod, które obejmują szkolenia zdalne, klasowe oraz w trakcie realizacji zleceń. Program nauczania wspiera nasz główny cel szkoleń dążenia do realizowania wysokiej jakości zleceń audytowych i daje naszym pracownikom możliwość wzmocnienia umiejętności technicznych i zawodowych, w tym profesjonalnego osądu przy stosowaniu sceptycznego sposobu myślenia.

Program nauczania pozwala nam wybrać, w zależności od lokalnych potrzeb, kiedy dostarczymy szkolenia. Modułowa treść wraz z nowatorskimi metodami uczenia się doprowadziła do formalnego uznania ze strony szerszej społeczności. Zarówno w 2017, jak i w roku 2018, PwC's Learning and Education otrzymało srebrną nagrodę Brandon Hall Group za doskonałość w kategorii "Najlepszej strategii dla nauczania korporacyjnego" © 2017, 2018 Brandon Hall Group, Inc.

Nasz regionalny lider ds. nauki i rozwoju podejmuje decyzje jakie dodatkowe szkolenia (formalne i/lub nieformalne) są potrzebne, aby zaadresować konkretne lokalne potrzeby. Mogą one mieć formę filmów, warsztatów i forów, na których pracownicy mogą dzielić się swoim doświadczeniem. Lokalny wkład w te szkolenia stanowi część programu nauczania.

Lokalne działania w zakresie nauki i rozwoju związane ze szkoleniem merytorycznym pracowników działu usług atestacyjnych są całkowicie zintegrowane z regionalnym procesem szkoleń w tym obszarze. Większość tych działań organizuje, wdraża i monitoruje regionalny zespół na Europę Środkową i Wschodnią ds. nauki i rozwoju dla działu usług atestacyjnych („regionalny zespół ds. nauki i rozwoju”), który otrzymuje dane od naszego lokalnego zespołu ds. nauki i rozwoju i od działu usług atestacyjnych (w kwestiach nominacji, instruktorów, organizacji szkoleń, zbierania dokumentacji, itp.). Regionalny zespół ds. nauki i rozwoju opracował procesy niezbędne do spełnienia wymogów globalnej sieci PwC, w tym ustalenie programu nauczania, nominacji i monitorowania realizacji i ocen szkoleń i instruktorów, wyboru i przygotowania instruktorów. W ten sposób, we współpracy z regionalnym zespołem ds. nauki i rozwoju, zaspokajana jest większość naszych potrzeb w zakresie szkoleń (z odzwierciedleniem standardów i wytycznych sieci PwC).

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyty sp. k. nie ma własnej lokalnej polityki w zakresie nauki i rozwoju, jeżeli chodzi o szkolenia merytoryczne dla działu usług atestacyjnych, za wyjątkiem szkoleń obowiązkowego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów i systemu ich monitorowania.

Materiały regionalne wymagają tylko nieznacznego dostosowania do bardzo konkretnych przypadków (wyłącznie w konsultacji z naszym regionalnym zespołem ds. nauki i rozwoju, w celu zapewnienia, że będą one nadal spełniały cele szkoleniowe danego kursu). Programy szkoleniowe dla innych grup są również obsługiwane przez regionalny zespół ds. nauki i rozwoju. Obejmują one głównie szkolenia na temat Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przez regionalny zespół doradztwa księgowego oraz na temat powszechnie przyjętych standardów rewizji finansowej i powszechnie przyjętych zasad rachunkowości Stanów Zjednoczonych (US GAAS/GAAP) – przez regionalną grupę ds. amerykańskiej rachunkowości i sprawozdawczości.

Tam, gdzie jest to wymagane ze względu na specyfikę lokalną, organizujemy sesje lokalne, warsztaty ad hoc, spotkania w celu dzielenia się i omawiania konkretnych zagadnień (takich jak lokalne zmiany legislacyjne itp.). Został również opracowany regionalny program rozwoju umiejętności nietechnicznych (biznesowych). Jest on realizowany przez lokalny zespół ds. nauki i rozwoju w oparciu o regionalne wytyczne i materiały.

4.7. Oświadczenie o doskonaleniu zawodowym biegłych rewidentów

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyty sp. k. oświadcza, że biegli rewidenty w pełni uczestniczą w firmowym programie obowiązkowego doskonalenia zawodowego. Organizujemy szkolenia zgodnie z wymogami w tym zakresie. Program tych szkoleń ma na celu podnoszenie poziomu i aktualizację wiedzy z zakresu między innymi krajowych zasad rachunkowości i standardów badania. Oprócz udziału w bieżących szkoleniach wewnętrznych, biegli rewidenty mają obowiązek odbycia 120 godzin obowiązkowego doskonalenia zawodowego w 3-letnim okresie rozliczeniowym, w tym co najmniej 72 godziny szkolenia przeprowadzonego przez jednostkę uprawnioną i 48 godzin samokształcenia. Wykonanie tych obowiązków jest monitorowane przez wyznaczoną osobę w ramach struktury Akademia PwC.

4.8. Realizacja zlecenia

Jako członek sieci PwC, PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. ma dostęp i korzysta ze wspólnej metodologii i procesów w ramach narzędzia PwC Audit.

Metodologia ta opiera się na Międzynarodowych Standardach Badania (MSB) i odpowiednich dodatkowych zasadach i wytycznych opracowanych przez PwC. Zasady i procedury PwC Audit zostały zaprojektowane w taki sposób, aby umożliwiły przeprowadzanie audytów zgodnie ze wszystkimi wymogami MSB dotyczącymi danego zlecenia

audytowego. Nasza wspólna metodologia badania stwarza ramy umożliwiające firmom członkowskim PwC w sposób jednolity spełniać wszystkie aspekty norm zawodowych, przepisów i wymogów prawnych. Została ona uzupełniona o krajowe wymogi zawodowe i regulacyjne.

Przewodnik PwC Audit Guide wyjaśnia metodologię PwC. Przewodnik wraz z opracowanymi przez PwC narzędziami technicznymi wspierającymi badanie, szablonami i treściami wspomagają zespoły odpowiedzialne za zlecenia w realizacji usług poświadczających i innych powiązanych usług.

Rozwiązania techniczne

Nieustannie inwestujemy w technologię audytu podnoszącą jakość badania i zwiększającą nasze możliwości przekazywania naszych spostrzeżeń klientom. Nasza technologia jest opracowywana i wdrażana we wszystkich firmach PwC w regionie i na świecie, co zapewnia spójność w CEE i w całej sieci PwC.

Narzędzia zwiększające jakość i wydajność badania dzięki automatyzacji, łączności i mobilności to między innymi:

- **Aura Platinum** to najnowsza wersja opartego na chmurze narzędzia Aura. Leży ono u podstaw tego, jak tworzymy i realizujemy plan badania. Aura jest wykorzystywana globalnie w ramach wszystkich badań realizowanych przez PwC, dzięki czemu możemy zapewnić badanie dostosowane do działalności klienta. Plany badania odzwierciedlające specyfikę klienta określają poziomy ryzyka, zakres polegania na kontrolach i testów szczegółowych. Dzięki inteligentnym panelom kontrolnym zespoły znacznie szybciej mogą zapoznać się z postępem badania i wpływem podejmowanych decyzji co do zakresu badania. Nowa funkcjonalność obejmuje między innymi:
  - udoskonalone panele kontrolne - zwiększają wydajność zespołów, pomagając im skupić się na tym, co istotne,
  - udoskonalony podgląd przebiegu prac - ułatwia lepsze zarządzanie projektem,
  - płynna integracja z narzędziami do zapewniania jakości.
- **Connect Suite** jest naszą platformą współpracy, gdzie dzielimy się danymi, informacjami, przekazujemy prośby o dokumenty oraz informujemy o postępie naszego badania. Zapewnia ona szybkie, efektywne i bezpieczne dzielenie się informacjami z klientami oraz zespołami działającymi w różnych lokalizacjach na każdym etapie badania.
  - **Connect** monitoruje status zapytań i wymiany informacji pomiędzy klientem a zespołem wykonującym zlecenie w czasie rzeczywistym. Zespół badający i klient wiedzą na jakim etapie jest badanie poprzez skonsolidowany pulpit nawigacyjny pokazujący wszystkie witryny, digitalizację kwestii zlecenia i zautomatyzowane kluczowe wskaźniki wydajności.
- **Connect Audit Manager** upraszcza, standaryzuje i automatyzuje koordynację zespołów badających grupę i komponenty w przypadku audytów w wielu lokalizacjach przy badaniach ustawowych. Connect Audit Manager dostarcza pojedynczą platformę cyfrową w celu monitorowania wykonanej pracy oraz digitalizuje cały proces koordynacji, zapewniając większą przejrzystość, zgodność i jakość złożonych audytów w wielu lokalizacjach.
- **Halo** to nasza wiodąca na rynku technologia badania, która umożliwia nam identyfikację i ocenę ryzyk oraz ustalenie zagadnień, na których powinny skupić się procedury audytowe. Halo bada, testuje i analizuje duże wolumeny danych krytycznych dla działalności, analizując całe populacje, wykrywając i wizualizując odstępstwa i trendy w informacjach finansowych. Umożliwia nam również analizę prawidłowości i trendów, transakcji nietypowych i wysokiego ryzyka, a także dostarcza wartościowych informacji dla naszych zespołów i klientów. Halo pracuje na danych z dowolnego systemu i oferuje szereg zastosowań dla różnych branż i ryzyk.
- **Klik** to nasza regionalna, inteligentna aplikacja internetowa, służąca do analizy dużej ilości danych finansowych w różnych pulpitych nawigacyjnych, które jest szczególnie przydatna do celów audytu. Podstawowym celem Klik jest umożliwienie zespołom badającym przeprowadzanie testów zapisów w dziennikach. Dostarcza nie tylko kluczowych informacji o całej populacji zapisów w dzienniku, ale także pozwala użytkownikom na dogłębne zbadanie danych w inteligentny i łatwy sposób. Aplikacja jest interaktywna i szybka dzięki zastosowaniu nowoczesnych technik wizualizacji, umożliwia przedstawianie relacji, zależności, trendów i wartości odstających.
- **Dokbot** to regionalna platforma internetowa do automatyzacji dokumentów, za pomocą której można generować dokumenty przy użyciu standardowych szablonów. Jest to rozwiązanie PwC dostosowane do celu tworzenia znormalizowanych dokumentów. Pracownicy mają automatyczny dostęp do Dokbot i szablonów dostępnych na poziomie CEE, a także szablonów specyficznych dla danego kraju.

- **Count** ułatwia kompleksowy proces obserwacji inwentaryzacji, umożliwiając naszym zespołom badającym tworzenie i zarządzanie procedurami liczenia, rejestrowania wyników inwentaryzacji bezpośrednio na urządzeniu mobilnym lub tablecie oraz eksportowania wyników końcowych do Aury. Zespoły badające w wielu lokalizacjach mogą standaryzować instrukcje i zarządzać wynikami za pośrednictwem jednego portalu.
- **PwC's Confirmation System** ułatwia klientom dostarczanie żądanych przez zespoły audytowe informacji w bezpieczny sposób. Zautomatyzowana i elastyczna technologia oznacza, że jest ona odpowiednia dla praktycznie wszystkich rodzajów potwierdzeń - należności, instrumentów pochodnych, pożyczek czy zapasów. Nieustannie inwestujemy w technologie badania, które podnoszą jakość badania. Nasza technologia została zbudowana i wdrożona globalnie, zapewniając spójność w całej sieci PwC.
- **Robotic Process Automation (RPA)** to oprogramowanie podnoszące wydajność istniejących systemów i wykonujące ręczne, powtarzalne i oparte na regułach czynności tradycyjnie wykonywane przez osoby, co pozwala na uproszczenie procesu, skrócenie czasu wykonywania zadań i na jednocześnie wydłużając pracę do 24 godzin na dobę, 7 dni w tygodniu, eliminując błędy, osiągając lepszą jakość i pozwalająca na wykorzystanie personelu do wykonywania bardziej wartościowych zadań.

4.9. Monitorowanie

Monitorowanie jakości usług atestacyjnych

Jesteśmy świadomi faktu, że jakość usług atestacyjnych, które wykonujemy na rzecz klientów ma kluczowe znaczenie dla utrzymania zaufania inwestorów i innych interesariuszy do naszej rzetelności zawodowej. Jest to kluczowy element naszej strategii usług atestacyjnych.

Odpowiedzialność za odpowiednie zarządzanie jakością spoczywa na kierownictwie Spółki. Obejmuje to skuteczny proces monitorowania mający na celu ocenę, czy zasady i procedury stanowiące nasz system zarządzania jakością są odpowiednio zaprojektowane i czy skutecznie działają dając wystarczającą pewność, że nasze zlecenia audytowe i nie-audytowe są przeprowadzane zgodnie z przepisami prawa, regulacjami i normami zawodowymi.

Program monitorowania jakości funkcjonujący w naszej firmie opiera się na globalnym przeglądzie jakości usług atestacyjnych sieci PwC (PwC Network's Global Assurance Quality Review – GAQR). Program ten, oparty na normach zawodowych dotyczących kontroli jakości, w tym MSKJ 1, zawiera zasady, procedury, narzędzia i wytyczne, z których korzystają firmy z sieci PwC. Program GAQR jest koordynowany przez centralny zespół składający się z Lidera GAQR oraz grupy międzynarodowych liderów zespołów, którzy są starszymi partnerami oddelegowanych przez firmy członkowskie PwC do centralnego zespołu GAQR. Sprawowanie nadzoru przez międzynarodowych liderów zespołów i ich stałe zaangażowanie i wsparcie umożliwiają spójne i efektywne przeprowadzanie przeglądów w całej sieci PwC.

Procedury monitorowania w naszej firmie obejmują stałą ocenę budowy i efektywności naszego systemu zarządzania jakością oraz przegląd zakończonych zleceń (przeglądy zgodności zleceń). Wyniki tych procedur stanowią podstawę do stałego doskonalenia naszego systemu zarządzania jakością.

Przeglądy zgodności zleceń to skupiające się na ryzyku przeglądy zakończonych zleceń obejmujące, okresowo, osoby z naszej firmy upoważnione do podpisywania sprawozdań z badania sprawozdań finansowych lub z wykonania usług atestacyjnych niebędących audytem.

W ramach przeglądu ocenia się, czy zlecenie zostało przeprowadzone zgodnie z wytycznymi PwC, odpowiednimi normami zawodowymi i innymi zasadami i procedurami odnoszącymi się do zlecenia. Każdy podpisujący podlega weryfikacji raz na pięć lat, chyba że wymagana jest częstsza weryfikacja w związku z profilem zleceń danego podpisującego lub z powodu krajowych wymogów regulacyjnych.

Przeglądy są przeprowadzane przez doświadczonych partnerów z działu usług atestacyjnych przy wsparciu niezależnych zespołów partnerów, dyrektorów i starszych menedżerów oraz innych specjalistów. Zespoły przeprowadzające przeglądy otrzymują odpowiednie szkolenie jako wsparcie w wykonywaniu swoich obowiązków i wykorzystują szereg zatwierdzonych do programu GAQR list kontrolnych i narzędzi.

Wyniki przeglądów jakości przedstawiane są kierownictwu naszej firmy, które jest odpowiedzialne za analizę spostrzeżeń i wdrożenie ewentualnych niezbędnych działań naprawczych. W przypadku ustalenia, że w danym zleceniu wystąpiły poważne problemy z jakością, zależnie od charakteru i okoliczności tych problemów partner odpowiedzialny lub kierownictwo w dziale usług atestacyjnych naszej firmy mogą być poddani dodatkowemu mentoringowi, szkoleniu lub dalszym sankcjom zgodnie z zasadami uznania i odpowiedzialności obowiązującymi w firmie.

Partnerzy i pracownicy naszej firmy są informowani o wynikach przeglądu i podjętych działaniach, co pozwala im wyciągnąć niezbędne wnioski dla ich kolejnych zleceń. Ponadto Lider GAQR informuje partnerów odpowiedzialnych za zlecenia, którzy kierują audytami grupowymi obejmującymi prace w więcej niż jednym kraju, o spostrzeżeniach z przeglądu jakości dokonanych w innych firmach PwC, co umożliwia partnerom uwzględnienie tych spostrzeżeń przy planowaniu i wykonywaniu prac audytorskich.

4.10. Oświadczenie o skuteczności funkcjonowania systemu kontroli jakości

PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oświadcza, że środowisko kontroli jakości opisane powyżej jest skuteczne i zgodne z wszelkimi obowiązującymi przepisami oraz zapewnia zadowalającą podstawę do uznania, że badania ustawowe prowadzone przez Spółkę konsekwentnie spełniają wymagane standardy jakości.

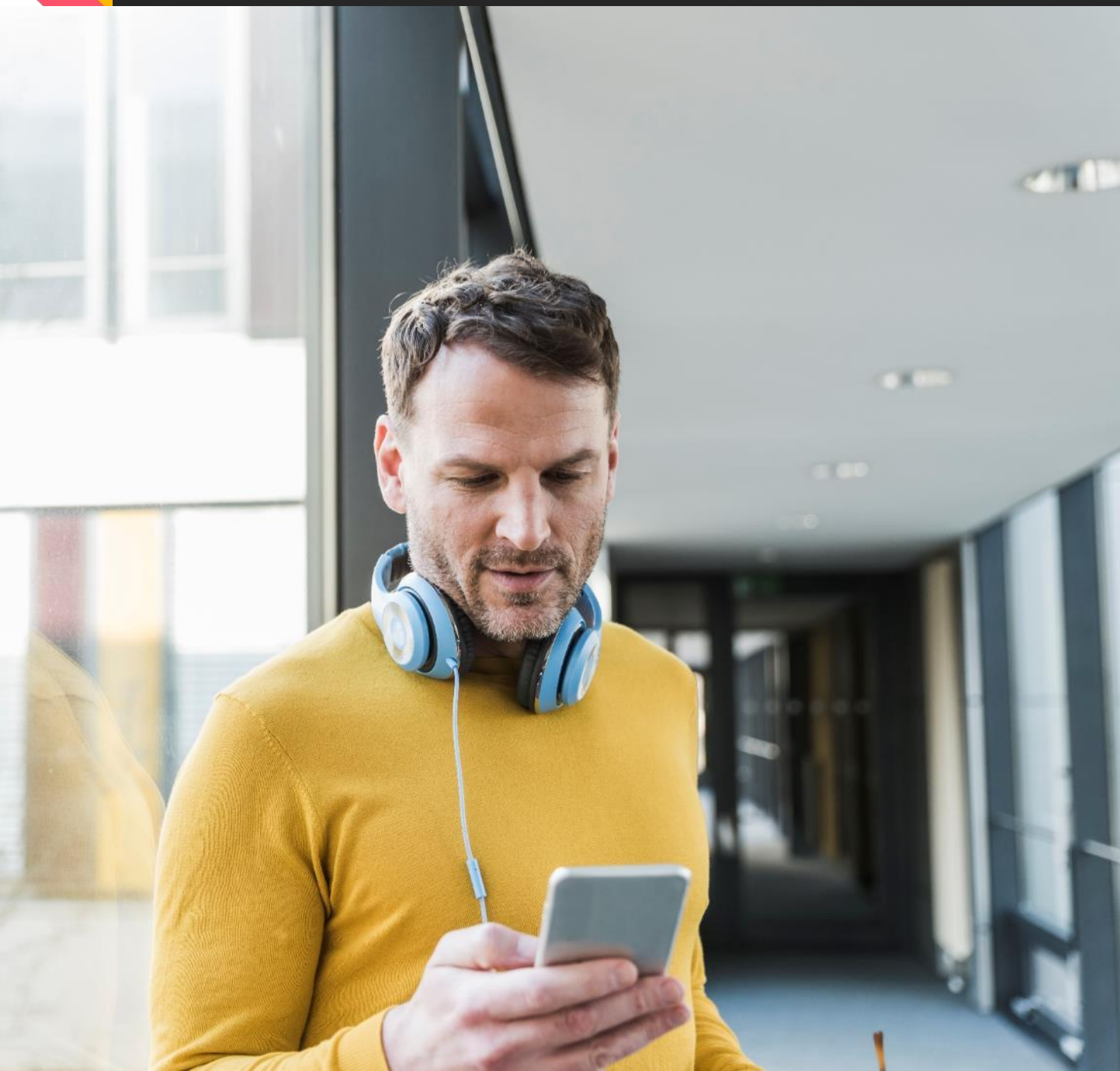
4.11. Ostatnia kontrola systemu zapewniania jakości

Ostatnia zewnętrzna kontrola systemu zapewniania jakości zgodna z art. 26 Rozporządzenia (UE) 537/2014 została przeprowadzona w siedzibie Spółki przez Komisję Nadzoru Audytowego w dniach od 15 maja do 8 czerwca 2018 r. Protokół z kontroli datowany 22 lutego 2019 r. potwierdził prawidłowość procedur wykonywanych przez Spółkę i biegłych rewidentów w kontrolowanym zakresie.

5

Wynagrodzenie partnerów

5

Wynagrodzenie partnerów

Partnerzy są wynagradzani na podstawie zysku i sami odpowiadają za finansowanie swoich emerytur i innych świadczeń np. opieki medycznej. Proces oceny i wynagradzania partnerów jest w pełni zgodny z zasadami niezależności określonymi w Kodeksie Etyki Zawodowych Księgowych wydanym przez IESBA (Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych), który nie pozwala na ocenę lub wynagradzanie partnera za sprzedaż usług niebędących badaniem. Ta sama zasada dotyczy biegłych rewidentów i wszystkich osób biorących udział w danym badaniu. Wynagrodzenie partnerów jest przydzielane przez Zarząd regionalny po ocenie wkładu każdego z partnerów w funkcjonowanie firmy w ciągu roku oraz po zakończeniu badania rocznych sprawozdań finansowych krajowych firm. Wynagrodzenie ustalone przez Zarząd podlega przeglądowi i zatwierdzeniu przez Radę Partnerów. Wynagrodzenie każdego z partnerów obejmuje trzy wzajemnie powiązane komponenty uzależnione od zysków:

- dochód z tytułu pełnionych obowiązków – odzwierciedlający trwały wkład partnera i jego obowiązki;
- dochód z tytułu realizacji celów – odzwierciedlający wyniki pracy partnera i zespołów, z którymi pracował w danym roku; oraz
- dochód z udziałów kapitałowych – odzwierciedlający udział w zyskach po alokacji pierwszych dwóch elementów.

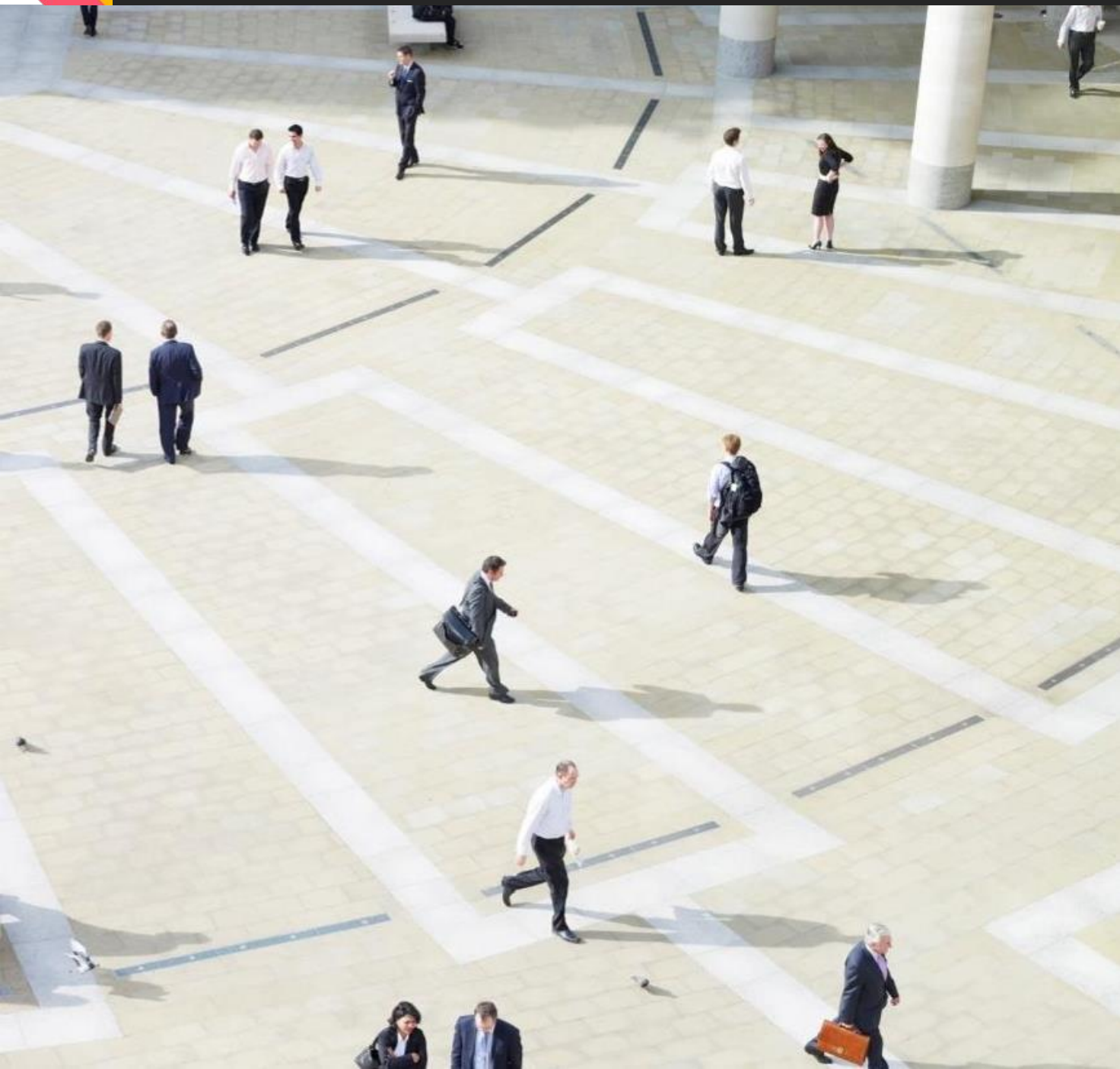
Udziały kapitałowe są przyznawane partnerom na podstawie macierzy uwzględniającej głównie obecną rolę partnera w firmie. Dochód z tytułu realizacji celów określa się w drodze oceny osiągnięć partnera w stosunku do indywidualnej zrównoważonej karty wyników dotyczącej celów, uzależnionych od roli danego partnera. Cele te obejmują realizację firmowych standardów jakości audytu oraz rygorystyczne przestrzeganie naszych przepisów w zakresie uczciwości i niezależności.

6

Informacje finansowe za rok obrotowy zakończony 30 czerwca 2019 r.

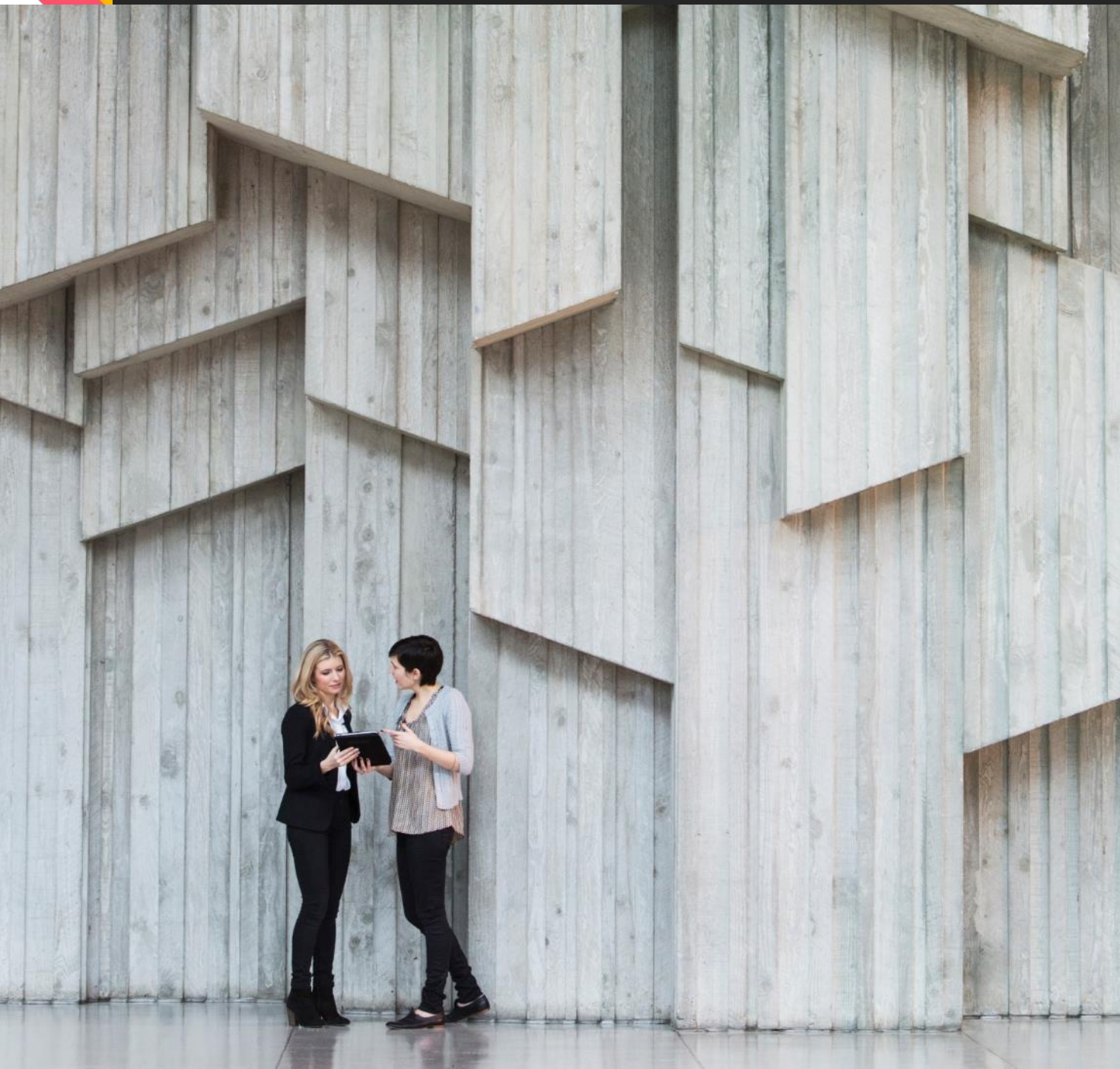
6

Informacje finansowe za rok obrotowy zakończony 30 czerwca 2019 r.

	2019	2018
Przychody (niebadane)	tys. PLN	tys. PLN
Ustawowe badania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego i jednostek należących do grupy przedsiębiorstw, których jednostką dominującą jest jednostka zainteresowania publicznego	34 304	21 872
Ustawowe badania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych innych jednostek	70 891	80 765
Razem wynagrodzenie za badania	105 195	102 637
Dozwolone usługi niebędące badaniem na rzecz badanych jednostek	66 045	120 998
Usługi niebędące badaniem na rzecz innych jednostek	70 968	173 465
Razem	242 208	397 100

7 Załączniki

7 Załącznik 1

Wykaz jednostek zainteresowania publicznego, dla których wykonano badanie ustawowe w roku zakończonym 30 czerwca 2019 r.

- Aegon Magyarország Általános Biztosító S.A. - Oddział w Polsce
- AEGON Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.
- AEGON Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
- Allianz Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- Allianz Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- AMUNDI Fundusze Indeksowe Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- Amundi Parasolowy Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- Apator S.A.
- AS INBANK Spółka Akcyjna-Oddział w Polsce
- Asseco Business Solutions S.A.
- Atradius Crédito y Caución S.A. de Seguros y Reaseguros Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
- Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
- AWP P&C Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
- AXA Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- AXA Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.
- AXA Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A.
- AXA ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
- BANK MILLENNIUM S.A.
- Benefit Systems S.A.
- BIOTON S.A.
- BNP Paribas Securities Services S.K.A. Oddział w Polsce
- CAIXABANK S.A. Oddział w Polsce
- Cali Europe S.A. Oddział w Polsce
- Capital Park S.A.
- Cardiff Assurances Risques Divers S.A. Oddział w Polsce
- CELON PHARMA S.A.
- Centrum Rozliczeń Elektronicznych Polskie ePłatności S.A.
- China Construction Bank (Europe) S. A. Oddział w Polsce
- CHUBB European Group Limited Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce
- CHUBB European Group SE Spółka Europejska Oddział w Polsce
- Ciech S.A.
- COGNOR Holding S.A.
- Colonnade Insurance S.A. Oddział w Polsce
- Credit Agricole Bank Polska S.A.
- Credit Agricole Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
- DEUTSCHE BANK POLSKA S.A.
- Dom Development S.A.
- ELEKTROBUDOWA S.A.
- Emperia Holding S.A.
- ENEA S.A.
- ERBUD S.A.
- Fabryka Farb i Lakierów ŚNIEŻKA S.A.
- FCE Bank Plc
- FIRMA OPONIARSKA DĘBICA S.A.
- Franklin Templeton Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- HSBC Bank Polska S.A.
- IG KNOWHOW LIMITED Sp. z o.o. Oddział w Polsce
- INTER CARS S.A.
- Investor CEE Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Warszawie
- Investor Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Warszawie
- Investor Gold Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Warszawie
- Investor Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty z siedzibą w Warszawie

- Investor Parasol Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty z siedzibą w Warszawie
- J.P. Morgan Europe Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
- JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.
- Kino Polska TV S.A.
- LIBET S.A.
- LUBELSKI WĘGIEL BOGDANKA S.A.
- Mabion S.A.
- Mangata Holding S.A.
- Millennium Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Akcji
- Millennium Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Cyklu Koniunkturalnego
- Millennium Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Depozytowy
- Millennium Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Dynamicznych Spółek
- Millennium Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Instrumentów Dłużnych
- Millennium Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Stabilnego Wzrostu
- Millennium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Absolute Return
- Millennium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Globalny Akcji
- Millennium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Globalny Stabilnego Wzrostu
- Millennium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Globalny Strategii Alternatywnych
- Millennium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Konserwatywny
- Millennium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty - Subfundusz Obligacji Korporacyjnych
- Nordea Bank AB S.A. - Oddział w Polsce
- Orzeł Biały S.A.
- Polenergia S.A.
- Polski Bank Komórek Macierzystych S.A.
- Polski Holding Nieruchomości S.A.
- Polskie Towarzystwo Reasekuracji S.A.
- PTE ALLIANZ POLSKA S.A.
- Santander Bank Polska Spółka Akcyjna
- Santander Consumer Bank S.A.
- Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
- Selena FM S.A.
- Selena S.A.
- SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
- SIGNAL IDUNA Życie Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
- Skarbiec Holding S.A.
- SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
- Suwary S.A. w Pabianicach
- TF BANK AB (Sp. z o.o.) Oddział w Polsce
- Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Europa S.A.
- TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI WARTA S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Cardif Polska S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Na Życie Warta S.A.
- TU Allianz Życie Polska S.A.
- TUIR Allianz Polska S.A.
- Uniqą Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
- Uniqą Towarzystwo Ubezpieczeń S. A.
- Volkswagen Bank Gesellschaft mit beschränkter Haftung
- Wirtualna Polska Holding S.A.
- Zespół Elektrowni Pątnów - Adamów - Konin S.A.

7 Załącznik 2

Firmy sieci PwC oraz ich całkowite przychody

Całkowite przychody zrealizowane przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie będące członkami sieci PwC z państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego z tytułu ustawowych badań rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (według najlepszych możliwych obliczeń) wyniosły 3,1 mld euro. Są to przychody z ostatniego roku obrotowego każdego z podmiotów przeliczone na euro według kursu obowiązującego na ostatni dzień roku obrotowego.

Tabela na następnej stronie zawiera listę firm audytorskich prowadzących działalność jednoosobową lub działających jako firmy audytorskie będące członkiem sieci PwC w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego na dzień 30 czerwca 2019 r. oraz krajów, w których poszczególni biegli rewidenty prowadzący jednoosobową działalność lub firmy audytorskie będące członkiem sieci PwC posiadają kwalifikacje biegłych rewidentów lub mają swoją siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności.

Państwo członkowskie	Nazwa podmiotu
Austria	PwC Wirtschaftsprüfung GmbH, Wien
Austria	PwC Oberösterreich Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Linz
Austria	PwC Kärnten Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Klagenfurt
Austria	PwC Steiermark Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Graz
Austria	PwC Salzburg Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Salzburg
Austria	PwC Österreich GmbH, Wien
Belgium	PwC Bedrijfsrevisoren bcvba/Reviseurs d'entreprises scrl
Belgium	PwC Audit Services SPRL
Bulgaria	PricewaterhouseCoopers Audit OOD
Croatia	PricewaterhouseCoopers d.o.o
Cyprus	PricewaterhouseCoopers Limited
Czech Republic	PricewaterhouseCoopers Audit s.r.o
Denmark	PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Estonia	AS PricewaterhouseCoopers
Finland	PricewaterhouseCoopers Oy
France	PricewaterhouseCoopers Audit
France	PricewaterhouseCoopers Entreprises
France	PricewaterhouseCoopers France
France	PricewaterhouseCoopers Services France
France	PwC Entrepreneurs CAC
France	PwC Entrepreneurs Commissariat aux Comptes
France	PwC Entrepreneurs Audit
France	PwC Entrepreneurs Audit France
France	PwC Entrepreneurs CAC France
France	PwC Entrepreneurs Commissariat aux Comptes France
France	PwC Entrepreneurs France
France	PwC Entrepreneurs Services
France	Expertise et Audit Lafarge
France	M. Philippe Aerts
France	M. Pierre Blanquart
France	M. Jean-François Bourrin
France	M. Jean-Laurent Bracieux
France	M. Didier Brun
France	Mme Elisabeth L'Hermite

Państwo członkowskie	Nazwa podmiotu
France	M. François Miane
France	M. Yves Moutou
France	M. Claude Palméro
France	M. Pierre Pégaz-Fiornet
France	M. Antoine Priollaud
Germany	PricewaterhouseCoopers GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Germany	Wibera WPG AG
Greece	PricewaterhouseCoopers Auditing Company SA
Hungary	PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.
Iceland	PricewaterhouseCoopers ehf
Ireland	PricewaterhouseCoopers
Italy	PricewaterhouseCoopers Spa
Latvia	PricewaterhouseCoopers SIA
Liechtenstein	PricewaterhouseCoopers GmbH, Vaduz
Lithuania	PricewaterhouseCoopers UAB
Luxembourg	PricewaterhouseCoopers, Société coopérative
Malta	PricewaterhouseCoopers
Netherlands	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Netherlands	Coöperatie PricewaterhouseCoopers Nederland U.A.
Norway	PricewaterhouseCoopers AS
Poland	PricewaterhouseCoopers Polska sp. z o.o.
Poland	PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k.
Poland	PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Portugal	PricewaterhouseCoopers & Associados-Sociedade de Revisores Oficiais do Contas Lda
Romania	PricewaterhouseCoopers Audit S.R.L.
Slovakia	PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
Slovenia	PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Spain	PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.
Sweden	PricewaterhouseCoopers AB
Sweden	Öhrings PricewaterhouseCoopers AB
UK	PricewaterhouseCoopers LLP
UK	James Chalmers
UK	Katharine Finn

© 2019 PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. (dawniej PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.). Wszystkie prawa zastrzeżone. W tym dokumencie nazwa "PwC" odnosi się do PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. (dawniej PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.), firmy wchodzącej w skład sieci PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny.